

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

MART-NİSAN '99

ağın DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Sahibi

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Dr. VÂKİF ÖZKUL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MUAMMER NİKSARLI

Yazı Kurulu
Mehmet ORHAN
Nihat ASYALI
Dr. Vâkîf ÖZKUL
Prof. Zafer GENÇAYDIN
Gülâyet BAYTAŞ
Altan İLTER
İsmail BEYDEMİR

Teknik Yönetmen
Taner BERİKMAN

Yazışma Adresi:
Necatibey Cad. No: 20/16 Uysal Apt.
Tel : 230 11 54 06430 - ANKARA

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara-Yenişehir Şubesi
Hesap No: 304400-16890-1

Gönderilen yazılar yayımlansın
yayımlanmasın iade edilmez
ve telif ücreti ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki
fikirler yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Ahlâk Yasasına uyar.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Ankara
Valiliğinin 12.9.1991 gün ve 8202 sayılı
yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl : 9 Sayı : 91-92
MART - NİSAN 1999

Baskı : Som Ofset Ltd. Şti. - 334 88 53

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri :
İsmail BEYDEMİR : Malatya - Ağın
İ. Cengiz YÜCEL : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul

Kapak : Dürümlü (Minayik)
köyünden bir görünüm
Fotograf : Selahattin ÖZDİL

SAYFA

İÇİNDEKİLER

3.....	Sömürgeciliğin Üç Hali <i>Fevzi ÇAKMAK</i>
4.....	Uğradım Sizin Köye <i>İsmail BEYDEMİR</i>
6.....	1998 Elazığ İl Yıllığı <i>Mehmet ORHAN</i>
9.....	Özgürlük Anıtı <i>Veysel GÜLTAŞ</i>
10.....	Kadın ve Portakal <i>Nihat Baha BEKTEŞBEY (ASYALI)</i>
12.....	Bir Ağın Dönüşü <i>Özden BAYTAŞ</i>
13.....	Ölümler Şehri <i>Mehmet ERGÖNÜL</i>
14.....	Çanakkale Muharebeleri <i>Aytekin SELÇUK</i>
19.....	Toprak <i>Kaplan EKİNCİ</i>
20.....	Dürümlü Köyü <i>Ruhi TAŞKIN</i>
22.....	Malatya'dan <i>Celâl YALVAÇ</i>
24.....	Ağın'a Görüntüleme Cihazı <i>Dr. A. Vâkîf ÖZKUL</i>
25.....	Sunuş <i>Dr. A. Naci KURTKAYA</i>
26.....	İstiklal Şehitlerine <i>Dr. Galip UZUNCA</i>
27.....	O Günler de Vardı <i>Memduh SOYLU</i>
28.....	Bismillah Diyorlarmış <i>M. Cavit ALPASLAN</i>
29.....	Perişan <i>İlhami EROL</i>
30.....	Haberler
32.....	Bulmaca <i>İlhami TURAN</i>

SÖMÜRGEÇİLİĞİN ÜÇ HALİ

Fevzi ÇAKMAK

İnsan toplulukları tarihin başından itibaren gelişmiş-azgelişmiş olarak bölünmemiştir. Bütün insanlık tarihi hesaba katıldığında bu ayrışma yeni bir olgu sayılabilir. Yeni, fakat özellikle dünyanın nüfus olarak 3/4'ünü, alan olarak da 2/3'ünü oluşturan azgelişmiş ülkeleri derinden etkileyen bir olgu.

Sanayi devriminden itibaren küçük bir grup ülke, daha önce ulaşamadıkları çok yüksek bir büyüme oranını uzun bir dönem boyunca korumayı başarmıştır. 16 ve 18. yüzyıllar arasında yaşanan büyük dönüşümle Batı Avrupa'da kendini gösteren ve yaşamın her alanını derinden etkileyen kapitalizmle birlikte, Batı'da gerçekleştirilen milli gelir büyüme oranının, daha önceki yüzyıllardan otuz ya da kırk kat yüksek olduğu bilinmektedir.

Birkaç ülkeyle sınırlı olan bu olgu karşısında, dünyanın geri kalan bölümü çok yavaş bir büyüme, hatta durgunlukla karşılaşmış ve dünyayı azgelişmiş-gelişmiş olarak ikiye bölen ayrımları iki yüzyıl esnasında genişlemiştir. Ancak bilinen şu ki ekonomik gelişme hep azgelişmiş ülkelerin aleyhine olmuştur. Bütün kaynaklarına, zenginliklerine hatta insan gücüne bazen açıktan, bazen kamufle ederek el konulmuştur.

Asıl gariplik işte buradadır... Adına şimdilerde yeni dünya düzeni de denilen bu garip düzen hep azgelişmiş ülkelerin zenginliklerini emmiş ve her defasında kendisine sömürdüğü ülkeden destek bulmuştur. Azgelişmiş ülkeler kendilerine çözüm diye sunulan -ama aslında gelişmiş ülkelerin, son aşamada kapitalizmin bunalımından kaynaklanan reçetelerle biraz daha batağa saplanmışlardır.

Azgelişmiş ülkeleri biraz daha sömürgeleştirmeye yolaçan oyunun son perdesi ülkemizde de coşkuyla oynanıyor... Adına küreselleşme denilen bu oyunla siyaset bilimi literatürü yeni bir kavram daha kazandı: Küresel Sömürgecilik.

Zengin devletler ile diğer devletler arasındaki ilişkilerin geçmişini en genel çerçevesiyle üç döneme ayrılabilir. İlk dönem, 1870-1930 yılları arasında kalan ve tarihe "klasik sömürgecilik" adıyla geçen dönemdir. Bu dilimde İngiltere Britanya adasından 140 kat, Hollanda kendi topraklarından 59 kat, Fransa kendi ülkesinden 20 kat daha büyük bir alan üzerinde fiili imparatorluklarını kurmuşlardı. Topla, tüfekte, açık askeri işgallere ve toprak kazanımlarına dayanan klasik sömürgecilik sistemi 2. Dünya Savaşı'yla sona ermiştir.

Sonrasında ilk onbeş yılı oluşum süreci olmak üzere, 1930-1970 yılları arasında yaşanan ikinci dönem "yeni sömürgecilik dönemi" olarak

adlandırılmaktadır. Bu dönemde mevcut dünya düzeni açık askeri işgalleri kaldırılabilir durumda değildir. Bu nedenle, azgelişmiş ülkelerle gelişmiş ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde araçlar değişmiş, dış yardım, yabancı yatırım, istikraz, kredi vb. gibi yeni yöntemler ortaya çıkmıştır. Truman Doktrini, Marshall Planı, Colombo Planı, kalkınma yardımları yeni sömürgecilik dönemini önceki dönemden ayıran uluslararası girişimler olmuştur.

Ancak, yeni sömürgecilik dönemi 1970'li yıllarla değişim sürecine girmiş ve bugün etkisini şiddetle hissettiğimiz "küresel sömürgecilik" dönemi belirginleşmeye başlamıştır. Dünyayı büyük bir köy olarak gören bu yaklaşımla uluslararası şirketler ortaya çıkmış ve gelişmiş ülkelere azgelişmiş ülkelere gelişmenin en büyük engelinin kamu ekonomisi olduğu empoze edilmiştir. Bu nedenle, özelleştirme uygulamalarına başta Türkiye olmak üzere 1980'li yıllarla hız verilmiş ve farkında olunmadan kamunun boşalttığı alana uluslararası tekeller yerleşmiştir. Neredeyse bütün azgelişmiş ülkelerde yoğun bir borç krizi yaşanmıştır. Halen yaşanan bu borçluluğun en temel özelliği negatif transferler, yani ülke kaynaklarının dışarıya transfer edilmesidir.

Yeni sağ olarak adlandırılan bu yaklaşım, ülkelere ne ve hangi alanlarda ne kadar üretim yapılacağını, Dünya Bankası ve IMF eliyle kullandıkları yapısal uyum kredileriyle belirlemiştir. Bürokrasiden başlayarak, sendikalaşmaya, piyasaya, devletin yeniden yapılanmasına, personel rejimine kadar uluslararası şirketler ve egemen ülkeler lehine bir dizi düzenlemeyi içeren bu yaklaşımla, ülkemizde bugün Kurtuluş Savaşı'yla elde ettiğimiz başta bağımsızlık olmak üzere bütün kazanımlarımıza gölge düşmüş durumdadır.

Küresel sömürgecilik, ulus devletleri aşındıran ve sermayenin istediği ülkeye rahatça, hiçbir kısıtlamayla karşılaşmadan, hatta kullandığı finansal tekniklerle vergi dahi vermeden girdiği, girdiği hızla yakıp yıkarak kolaylıkla çıktığı daha önce karşılaşılmayan yeni bir olgudur.

Hal böyle olunca her yurttaşın, Türkiye'nin dış borçlarına, kronik enflasyonuna, yabancı yatırımlara, dışarıya akan kâr transferlerine, kamu işletmelerinin haraç mezar satışına, özelleştirilen kuruluşlardaki özelleştirme giderlerinin satış gelirlerine neredeyse eşit oluşuna, sosyal çözülmeye, çeteleşmeye, üretimin taşeronlaştırılmasına bakarak bağımsızlık, sömürgeleşme, ulus-devlet kavramları üzerinde, televizyon kültüründen uzaklaşarak yeniden ve derinlemesine düşünmesi, şapkasını öntüne koymasının zamanı geldi de geçiyor.

UĞRADIM SİZİN KÖYE

Mehmet Ergönül'e

İsmail BEYDEMİR

Uğradım sizin köye, yakarıp durma,
Ne tarlalar kalmış, ne de yellenir.
Pembe bulutlar yok, artık hiç sorma,
Yağmurlu günlerde yollar sellenir.

Ne telli kavak var, ne de türküsü,
Kuşların yerini, kargalar aldı.
Kalan ahbaplar, biri ikisi,
İğde kokusunu, asfalta saldı.

Su evlere geldi, Kezban gitmiyor,
Kırlangıç ve arı, görünmez oldu.
Mevsimler karmaştı, mişmiş bitmiyor,
Dağlar çiçek değil, otlarla doldu.

Ne kırat kalmıştır, ne efkârlı yâr,
Bahçeler çiçekli, bülbüller zarlı.
Artık kar yağmıyor, yeşillikler var,
Geçit vermez beller, utançlı-arlı.

Sürdüğün demlerin, haberi bitti,
Artık Hozakpur yok, Beyelması var.
Fırat boylarını, göl alıp gitti,
Sazlar da değişti, perdeleri dar.

Ne puşusu durur, ne de o Zeynep,
Senin çektiğini, bilen kalmadı.
Uğradım köyüne, seni soran hep,
Yapıştı yakama, beni salmadı.

Pırıl pırıl çimen, üşütmez oldu,
Davarlar olmazsa, çingirak da yok.
Eski başakların, rengi de soldu,
Diken yırtan kolu, ceketine sok.

Kış ortası, burda bahar olur mu?
Seni arzulayan, en çok da benim.
Ben çağırısam, sesim seni bulur mu?
Sarı-al fistan yok, çıplaktır tenim.

Gel ula Mehemmet, şöyle gezelim,
Eski duyguları, uzaktan atma.
Kumçuğhurda, göbek alıp ezelim,
O pis şehirlerde, uzanıp yatma.

Eski özlemlerin, dile getirip,
Herşeyi o günkü, gibi sanırsın.
Dostla tanıdığın, çoğun yitirip,
Köyü gezsene, çok azını tanırırsın.

Ben yöreden, insanıyla hoşlanmam,
Dağlar taşlar, sevgi-saygı yeridir.
Evde oturmayı, tek sıla saymam,
Çok beğenim, altmış yıllık geridir.

Her adım geçtikde, seni överim,
Bu şiiri yazıp, çok mutlu ettin,
Bir elime geçsen, seni döverim,
Başıma iş açtın, neler söylettin.

Haydi hoşça kal dostum, esen olasın,
Selam ve sevgimi, kucakla da al,
Benim gibi dostu, nerde bulasın?
BEYDEMİR gardaşın, gel yanında kal.

D U Y U R U

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin Olağan Genel Kurul toplantısı; 23 Mayıs 1999 pazar günü saat: 14.00'da Emekli Öğretmenler Derneği, Tuna Cad. Bayındır Sok. No: 11/2 Kızılay - ANKARA adresinde yapılacaktır.

Tüm Dernek üyelerimize önemle duyurulur.

**AĞIN KÜLTÜR ve
DAYANIŞMA DERNEĞİ**

İnceleme ve Tanıtım:

1998 ELAZIĞ İL YILLIĞI

Mehmet ORHAN

Elazığ Valiliği tarafından hazırlanan ve "Cumhuriyetimizin 75. yılı anısına" adanan 1998 ELAZIĞ İL YILLIĞI, ekip çalışması sonucu meydana getirilmiş değerli bir eserdir. İçerdiği konularla ilgili bilgi ve belgelerin derlenmesinden, değerlendirilip yazılmasına ve kitap haline getirilmesine değin büyük emek harcandığı gözden kaçmıyor. Yıllık, kitaplığımızda hak ettiği seçkin yeri almış bulunmaktadır.

Sayın Vali M. Lütfullah Bilgin'in yıllığa yazdığı önsözde belirttiği gibi, eser genellikle "özel bilgiler ve bol fotoğraflarla" Elazığ'ı tanıtmayı amaçlamaktadır. Gerçekten, 290 sayfalık kitapta, tamamı renkli 334 resim, 118 tablo ve 12 harita vardır.

Yıllık, dört ana bölümden oluşmaktadır:

- 1) Genel Bilgiler: Doğal ortam, nüfus, tarihçe ve idari yapısı,
- 2) Sosyal Yapı: Eğitim, kültür, turizm, sağlık, sosyal hizmetler, gençlik ve spor, iletişim ve basın'ı,
- 3) Ekonomik Yapı: Tarım, sanayi ve ticaret, madencilik, enerji, hizmetler'i,
- 4) İlçeler: Ağın, Alacakaya, Arıcak, Baskil, Karakoçan, Keban, Kovancılar, Maden, Palu, Sivrice ilçelerini içeriyor.

Genel Bilgiler bölümünde Elazığ İli'nin konumu, yeryüzü şekilleri, iklimi, doğal bitki örtüsü, toprak-su kaynakları ve orman potansiyeli konu ediliyor. Ayrıca, il nüfusunun yoğunluğu, nüfus sayım sonuçları, Harput ve Elazığ'ın tarihteki yeri, ilin idari yapısı, Elazığ'da 1923'den beri görev yapmış olan valiler, belediye başkanları, Elazığ'dan seçilen milletvekilleri hakkında bilgi veriliyor.

Burada birkaç konuya değinmek istiyoruz: Yeryüzü şekilleri bölümünde ilin yerbilimsel (jeolojik) yapısına da değinilebilirdi.

Harput ve Elazığ'ın tarihçesi sunulurken, çok kısa özetle yetinilmiştir. Yaşadığımız çağı iyi algılayabilmemiz için, tarihimizi de iyi bilmemiz gerektiği bir gerçektir. 1973 yılı Elazığ Yıllığı'ndaki kadar geniş kapsamlı

olmasa da önemli tarih olgularına değinilmesi yeterli görülebilirdi.

Keban Baraj Gölü oluşmadan önce yapılan arkeolojik kazılarla etnoğrafya ve kültür araştırmaları, yöre tarihi için büyük önem taşımaktadır. Bu bölgeden çıkarılan eski eserler, bugün Elazığ Arkeoloji ve Etnoğrafya Müzesi'nin en değerli hazinesini oluşturmaktadır. Bu konu yıllık'ta yeterince değerlendirilmemiştir.

İkinci ana bölüm olan SOSYAL YAPİ'da, Elazığ ve ilçelerindeki eğitim ve öğretim kurumları, Fırat Üniversitesi ve etkinlikleri, Elazığ ve Harput kültürü, giyim kuşam, geleneksel yerel giysiler, Elazığ-Harput mutfağı ve kileri, gelenek, görenek ve inançlar, geleneksel el sanatları, Elazığ-Harput evleri, ilde bulunan tarihsel yapılar ve anıtlar, Elazığ'da ve Harput'ta edebiyat, Elazığ ve Harput müziği, kültürel kurumlar, Elazığ'ın turizm alanındaki yeri, Elazığ'da sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler, sportif çalışmalar, iletişim-basın hareketleri yer almaktadır.

Eğitim bölümü gerektiği gibi geniş tutulmuş, okul öncesi kurumlardan, özel öğretim kurumlarına, yaygın eğitim kurumlarından yüksek eğitime değin bütün kurumlar, tablolar ve resimler eşliğinde tanıtılmaya çalışılmıştır.

Burada, ilçeler eğitim kurumları ile ilgili bir isteğe parmak basalım: Fırat Üniversitesi'ne bağlı olarak çevredeki birkaç il ve ilçe ile Elazığ'ın Sivrice ve Maden ilçelerinde açılan Meslek Yüksek Okulu'nun, ilgili kuruluşlarla yapılacak eş güdümlü çalışma sonucu, ilin diğer ilçelerine de götürülmesi, bu ilçelerde başlatılmış bulunan girişimlere olumlu yanıt olacaktır.

Elazığ'ı yörede seçkin il konumuna yükselten "Elazığ-Harput Kültürü"dür. O nedenle, bu bölüme ne denli önem verilse azdır. Aynı bölümün uzantısı olan ve 9-10 sayfaya sığdırılmayan "Elazığ-Harput Mutfağı"nı kısaca kesip buraya ağırlık vermek yararlı olurdu.

Geleneksel Elazığ-Harput konutları ve anıtları, iyi seçilmiş resimler ve özenle yapılmış sayfa

düzenlemesiyle yörenin tarihi zenginliğini belirtmektedir. Ayrıca, "Kültür Varlıkları Envanteri"de ilgi çekici bir derlemedir.

Harpüt Ağzı bölümünde verilen "Yerel Sözcük Örnekleri" için bir iki noktaya değineceğiz: Yerel sözcük olarak alınan (bacı, bildir, cereme, cıbil, çağa, çiğit, değirmi, elti, erinmek, erişte, gırnata, köşger, kötek, makat, maraba, pisik, tentene) sözcükleri, Türk Dil Kurumu'nca ve diğer yayınevlerince yayımlanan TÜRKÇE SOZLÜK'lerde vardır. Bu sözcükler artık yerel olmaktan çıkmıştır.

Anuñ, nane değil "dağ kekiği"dir. Nane dersiniz, Elazığ'da naneye anuñ denildiği anlaşılr. (Yörelerimizle ilgili halkbilim kitaplarındaki bu yanlış, 1945'de yayınlanan Ahmet Caferoğlu'nun "Güneydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar" kitabından kaynaklanıyor.)

DİZGİ HATALARI VE DİĞERLERİ: Yıllığa, basımdan sonra ve dağıtımdan önce dizgi hatalarını ve benzeri yanlışları doğrulayan bir "Doğru-Yanlış Cetveli" eklenmesi yararlı olurdu. Çok sayıda dizgi hatası ve unutulmuş metin var. Şöyle ki: Arıstañ, dizgi hatası olarak "havan" yazılmış, "tavan" olacak. Ayam, "havra" yazılmış. Bu da dizgi hatası, "hava" olacak. 41. sayfada "Tarih" bölümüne alınmış olan (30 Kasım 1997 tarihinde yapılan genel nüfus tespiti sonucunda Elazığ İli'nin nüfusunu gösterir kesin sonuçlar) tablosunun "nüfus" bölümüne alınması gerekirdi. Ayrıca, bu tablodaki rakamlarla "İlçeler" bölümündeki -aynı sayımla ilgili- rakamlar birbirini tutmuyor. Bunlardan dört ilçeye ilişkin rakamlar aşağıya alınmıştır.

30 KASIM 1997 GÜNÜ YAPILAN NÜFUS TESPİTİNE GÖRE:

'98 Yıllığı: İlçeler bölümü			
İlçeler	Merkez	Köyler	Toplam
Ağın	2103	1095	3198
Alacakaya	2904	5800	8704
Karakoçan	12182	17943	30125
Keban	6500	2633	9133

'98 Yıllığı: Tarih bölümü			
İlçeler	Merkez	Köyler	Toplam
Ağın	2207	1014	3221
Alacakaya	3339	5427	8766
Karakoçan	11948	18782	30730
Keban	6577	2633	9210

119. sayfada türküler 3 türe ayrılmış, "her tür için birer örnek alınmıştır." denilmiş, 2 örnek alınmıştır. 139. sayfada "Sinema salonu, Matbaa sayısı, konferans ve tiyatro salonu" başlığı var, alt yazısı (metin) yoktur.

Atasözleri ve deyimler konusunda Elazığ folklorü zengin bir kaynak oluşturmaktadır. Bu kaynak, olanaklar ölçüsünde alınan örneklerle yeterince değerlendirilmiştir.

"Harpüt-Elazığ Konulu Şiirler" bölümüne alınmış olan örnekler de özenle seçilmiş, duyarlı şiirlerdir. Bunların arasına, değerli ozan, çevirmen ve yazar Mehmet Nuri Gencosmanoğlu'nun (AŞIK KAZAK) takma adla yazdığı yedi dörtlükten oluşan ve:

Elazığ deyip de geçme hey Gakkoş,
Doğu'da aydın bir mehtap gibidir.

dizeleriyle başlayıp,

Koçyiğit yurdudur bu ünlü diyar,
Destanlar saklayan bir kalesi var.

dizeleriyle devam eden ünlü ELAZIĞ DESTANI başlıklı şiiri de alınabilirdi. Ozanımızın yıllıkta iki yerde adı geçiyor, ama kişiliğini yeterince yansıtmıyor. Gencosmanoğlu, Kurtuluş Savaşı yıllarında Elazığ'da yayınlanan Mamuret-ül Aziz ve Şark gazetelerinde yazarlık ve başyazarlık yapmış, Elazığ aşığı bir ozanımızdır. Onun ünlü, divan şairleri gibi yazdığı şiirlerden değil, dilimize kazandırdığı seçkin çeviri eserlerinden ve hece ile yazdığı şiirlerden gelmektedir.

"Mani, türkü ve Hoyratlar" bölümündeki örnekler, dünyaca ünlü Elazığ Halk Müziği'ni yansıtmada yeterli değildir. 68-77. sayfalar arasında on sayfa, "Elazığ-Harpüt Mutfağı"nda, ancak bir yemek kitabında bulunması gereken yemek tarifleriyle, 133-139. sayfalar arasında, yedi sayfa, "Özel Kurumlar"dan vakıf, kuruluşlar ve derneklerde ayrıntılara girilmesine karşın, bu bölüme dört sayfa ayrılmasının sanatsever okuyucular tarafından hoş karşılanması beklenmemelidir.

Turizm bölümü, konunun önemi ölçüsünde, yeterince değerlendirilerek çok sayıda resimlerle renklendirilmiştir. Burada ilgi çeken nokta, gelen yerli turist sayısında 1990 rakamlarına ulaşılmamış olmasıdır. Bu konuda duyarlık göstermek gerekir.

Sağlık hizmetleriyle sosyal hizmetler, Türkiye genelinde istenilen düzeye ulaşamamıştır. 1984

yılında yapımına başlanan Fırat Üniversitesi Hastanesi'nin bile inşaatının bir arpa boyu ilerleyememiş olması bunun kanıtıdır. Personel durumu hakkında, tablolar halinde geniş bilgi verilmesi, personel azlığının giderilmesi için ilgilileri göreve çağırmak anlamında olsa gerektir.

Milletçe en ileri düzeyde olduğumuz alanlardan biri spor çalışmalarıdır. Elazığ'da da bu çalışmalar hayli üst düzeyde. Futbol sahaları ilçelerden köylere dek iniyor, spor kulüplerinin sayısı kırka ulaşıyor.

ELAZIĞ İNTERNET'TE: Bölgede bir huzur kenti olan ve hızlı gelişmesini aralıksız sürdüren Elazığ'ımızın güzelliklerinin tanıtılması için İNTERNET'te WEB sayfası hazırlanmıştır. Okuyucularımızın bilgisine sunuyoruz: <http://www.elazig.gov.tr>

Mesaj göndermek için e-mail adresi: <http://www.elaziggovernment.superonline.com>

Elazığ'da yayın hayatının, 1883 yılından günümüze değin, hayli hareketli geçtiği Yıllık'ın, "İletişim-Basın" bölümünde, ilde yayın yapmış olan ve yapmakta bulunan yayın organı gazete, dergi, bülten ve benzerleri listeleriyle birlikte açıklanıyor. Listelerde gözümüze ilişen bir noksanı belirteceğiz: İki sayı yayınlanıp kapanmış olan dergi, listelerde ve "Kaynaklar" da var da, 1 Ocak 1967'den beri yayını sürdürmeyi başaran Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin yayın organı AĞIN Düşün ve Sanat Dergisi ile Elazığ Kültür Derneği'nin yayın organı ELDE dergisi yok. Demek ki bir kısım basın yeğlenmiş.

Yıllığın 3. bölümü "Ekonomik Yapı" da Elazığ'da tarımsal faaliyetler, hayvansal üretim, balıkçılık, sanayi ve ticaret hayatı, madencilik, enerji, ulaştırma, haberleşme yer alıyor.

Burada önemli bulduğumuz iki konuya değinmek istiyoruz:

1- Tarımsal amaçlı kooperatifler tablosunda ilgi çeken konu, kooperatiflere kayıtlı üye sayısının yeterli düzeyde olmadığıdır. Hem kooperatif çeşidinin, hem de üye sayısının artması için çalışılması,

2- Elazığ sanayiinde alt yapı çalışmaları sürdürülen ve bölgemizin iş gücü potansiyelinin yükseltilmesinde başlıca etken olan II. Küçük

Sanayi Sitesi'nin planlanan tarihe yetiştirilmesi ve ayrıca, alt yapı çalışmaları başlatılan Organize Sanayi Bölgesi'nin yapımına da hız verilmesi,

yöremiz ekonomisinin güçlenmesine ümit bağlamış olan bütün Elazığlılar'ın en içten dileği ve isteğidir.

Yıllık'ın son bölümü "İlçeler" de, ilin on ilçesinin tanıtımı, saptanan bir programa göre yapılmıştır. Buna göre Tarih, Coğrafya, Sağlık, Eğitim ve Kültür, Tarım ve Hayvancılık, Sanayi, Ulaşım ve Altyapı konularında bilgi verilmiştir. Her ilçenin baş sayfasına o ilçenin "Köy Yolları" haritası alınmış, stabilize ve asfalt yollar işaret edilmiştir.

Ağın ve köylerinde sürdürülen çalışmalardan öğreniyoruz ki, Sayın Vali M. Lütfullah Bilgin, köy yollarının bakım, onarım ve yapımına büyük önem vermektedir. Bu girişim yörede büyük beğeni toplamıştır.

Bunları belirttikten sonra, ilçeler üzerinde yalnızca kendi ilçemiz olan AĞIN'ın eğitim-kültür, turizm ve folklor konularına kısaca değineceğiz.

Ağın, 19. yüzyılın yarısından başlayarak eğitim ve kültürde çevresine öncülük etmiştir. Ağın'da medrese ve rüştiye bu yüzyılda açılmış, kız çocuklarının okutulmasına yine bu yüzyılda başlanmış, 1913'de de kız okulu açılmıştır.

Festival ve kültür şenlikleri 1989'da başlamış, aralıksız her yıl yinelenmiş, köylere dek ulaşmıştır.

Ağın, turizmin gelişmesine en uygun konumda olan ilçedir. Baraj gölü ortasında bir yarımada konumuna gelmiştir. Ancak, köprüsünü yıkan devlet, yerine yenisini yapamamış, ilçeyi ulaşımdan yoksun bırakmıştır.

Ağın, folklor etkinlikleri yönünden ilçeler içinde en zengin olanıdır. Düğünlerde, festivallerde ve kültür şenliklerinde sergilenen folklor ürünleri bunun kanıtıdır.

Sonuç olarak, 1998 Elazığ İl Yıllığı için şunu söyleyeceğiz: Büyük emek harcanarak hazırlanmıştır. Tarihi, zengin folklorü, kültürel gelişimi ve en önemlisi saygın insanlarıyla Elazığ'ımızı tanıtmada başlıca rehber olacaktır.

ÖZGÜRLÜK ANITI

Veysel GÜLTAŞ

Kan sızdırıyor
Çatlak damarları
Özgürlük anıtının,
Yeniden aşılmalı
Diyor, Sam Amca.

Bir füze
Bir füze daha...

Memesi ağzında
Karanfil kokulu
Çocuk ölüleri

Ah Mezopotamya!

Gılgamış üzgün...

Kaçıncı yasındasın?
Ey Mezopotamya!

Çıkar kil tabletlerini
Fırat öfkeli
Dicle'nin hüznünü yaz yeniden
Bir varil petrol için
Çocukları katledenleri
Martıların çığlıklarını yaz
Utancını yaz
Yirminci yüzyılın,
Yeniden yaz uygarlığın
Kirli tarihini...

...

Aşı tutmuyor Sam Amca!
Yine kan sızıyor anıtından...

22.12.1998, Karşıyaka/İZMİR

KADIN ve PORTAKAL

Nihat Baha BEKTEŞBEY (ASYALI)

Birgün çıkagel ansızın
Bu sigara dumanlı gecelerime
Bu yaşlanmış gündüzlerime
Başboş çarşambalarım, salırlarım
Birgün çıkagel ansızın
Herşeyi unutacağım.

Şimdi oturmuş portakal yiyorum.
Seni, İstanbulu, Raşeli
Renkli ve üç buutlu düşünüyorum.
Türküler yağıyor gecelerden.
Sen olmasan
Gemiler ve İstanbul olmazdı bence.
Sen ve Raşel olmasanız
Egeler, Adriyatikler, Paris düşleri
Olmazdı.

Karlı akşamlar kadar güzeldin
Gurbetli rıhtımlar kadar içli.
Bir geceyarısı kapımı çaldılar
Kapkara bir haber getirdiler senden.
Şimdi portakal yiyorum oturmuş
Seni düşünüyorum sıcacık ve istekli.
Keçiler gibi doğurduğunu her yıl.
O dal duruşlu, güvercin bakışlı,
O ürkek ve şarkılı
O küçük kız mısın hâlâ...
Yine gelsem İstanbullara birgün
Beni Köprüde, Sirkeçide
Bırakıp gider misin?

Bilirim o mavi ve sıırıslıklam şchir
Ateşli kadınlar gibi kıvranmaktadır.
Bilirim otomobiller, mantolar
Bilirim ılık ve ince bileklerine
Altın bilezikler takılmıştır.
Oysa ben oturmuş portakal yiyorum.
Oysa düşünüyorum ki şimdi,
Sen niye elektrik feneri değilsin.
Cadde veya kelime değilsin.
Sen gazetede kitapta geçen bir kelime,
Niye nezle hastalığı değilsin.
Ben niye böyle olmuşum.

Bak anlatsam gözlerin dolar,
İçini çeker susarsın.
Ben sana taze ceviz almadım mı Kumkapıda. Aldım.
Ben seni gazinolara götürmedim mi. Götürdüm.
Ama kirli, kokmuş bir deniz üstündeymiş,

Ama olur olmaz adamlar gelirmiş masalara,
Ne yapalım, bunda ne kabahatim var benim.
Hükümet miyim ben.
Kalkıp sinemaya da gitmedik mi birlikte. Gittik.
Tüm paramı harcadım sana
Üç gece odalara kapandım.
Ya... hani o üşütmüşüm hikayesi.

Bir de ettiklerini düşün...
Üç günlük misafirdim. Gariptim.
Beni Karaköylerde bırakıp gittin.
Aman nasıl da sıkıldım dedin.
Ha... vapurda şarkı da söylemiştim,
Saçlarını tutup öpmüştüm, ne tatlısın demiştim.
İnan içimden gelmişti bunlar.
İnan ki rol kesmiyordum. Gerçektir.
Bana kötü geceleri bıraktın.
Yalnız, korkulu, garip geceleri.
Düşüm yollara yayan yapıldak
Vardım Raşel'i buldum.

Raşel ağlar, güler canım Raşel.
Aldı yemeğe götürdü beni.
Bir şişe şarap ısmarladı.
Ayıp hikayeler anlattı. Utandım.
Sonra dudaklarından öptüm Raşeli.
İğde yaprağı ve ilaç kokar. Canım Raşel.
Zarah Leanderin sesini sever
Ben de severim hatırı için.

Bir dilim portakal ısırıyorum,
Serin ışıklar değişiyor dişlerime.
Ve düşünüyorum ki sen
Portakal kadar tatlı olamazsın.
Ya Raşel; buğulu Marmara sabahı,
İzmir. İstanbul. Sonbahar. Canım Raşel.

Gurbetli rıhtımlar kadar içli
Karlı akşamlar kadar güzeldin.
Senin pırıl pırıl ve ak
Senin çiçekli ellerin
Nice durur o banknot kokulu avuçlarda.
Kocam dediğin de kimbilir
Nasıl gülünç rakamlara benzer.
Sen gereksiz çocuklarına O herifin
Ana olacak kadın değilsin inan,
Vazgeç Allahını seversen.
Yaşamak, o yiğit, nurlu ve yüce
O terkedilmez yaşamak
Namussuzum bu değil vazgeç.
Güleç aydınlığını bekler
Yoksul ve özlemlili yataklar
Birgün çıkagel ansızın,
Yine taze cevizler alırım sana.

Ankara, 1954

BİR AĞIN DÖNÜŞÜ

Özden BAYTAŞ

Kasım ayı ortaları... Ağın'dan göç çoktan başlamış. Otobüsümüz Arapgir'e, oradan da Ankara ve İstanbul'a gidecekti. Arka koltuklarda güçlükle yer bulabilmişim.

Komşu ve akrabalarla helalleştik. Otobüse bindiğimizde bile aklımız Ağın'daydı. "Gitmeseniz olmaz mı?", "Seneye erken gelin haa!..." diyen dostlar yüreğimizi iyice buruklaştırdı.

Yolcuların kolileriyle iyice dolan otobüse, Arapgir'den binenlerin yükleri de eklenince içerde adım atacak yer kalmadı.

Hanımın biri ayaktaki bir yolcuya bağıırıyordu:

– Dayı Allah'tan kork. O yorgana basma! Onun yününü tek tek turnaklarımla dittim.

Bir diğeri:

– Anam o çuvala oturdun. Biberler ezildi. Ondan daha turşu olur mu?

Bir yaşlı amca:

– Para verdim bilet aldım. Hem ben, hem karı ayakta kaldık. Böyle olur mu?

Arka sıradan olanları rahatlıkla görebiliyordum. Zaman ilerledikçe çocuklar ağlamaya, kimi yolcular başlarını ön koltuğa dayayıp uyumaya, kimileri de

çıkınlarını açıp karınlarını doyurmaya çalışıyordu. Katmerler rulo yapıp yakında oturan yolculara ikram ediliyordu. Bir anda yiyecek kokuları, otobüsün zaten bozulmuş olan havasına karıştı.

Kayseri yakınlarında şoförümüz yarım saat mola verdi. İnsanlar güçlükle inebildiler aşağıya. Lokantaya, tuvaletlere, hediyeelik eşya satan bölümlere bir koşuşturma başladı.

Tuvalet oldukça kalabalıktı. Bir köylü hanım parasını ödemedi dışarı çıkıyordu ki, gişedeki görevli camı tıklattı.

– Hanım parayı unuttunuz.

Hanım birden geri döndü:

– Ne parası anam?

– Tuvalete girdin ya!...

– Anaaa, nettim ki anam? Bir damla bıcık.

Bıcıkde mi parayla? Sen bizim köye gel nanca edersen et.

Gülüşmeler...

Yüklerin üzerinden güçlükle ilerleyerek yerlerimize oturduk. Manzarayı uzaktan izleyen sakallı bir amca, "Vah beni, vah beni" derken ifadesi çok şey anlatıyordu.

Bir kere daha anladım ki, ben Ağın'ı da, insanların da çok seviyorum.

ÖLÜLER ŞEHİRİ

Mehmet ERGÖNÜL

Kafatasından kaldırımlar yapılmış
Göz ve yanaklarla aydınlatılmış sokaklar
Bilinmez kimler yaşamış kimlere tapılmış
Kendi kendine bırakılmış sağılar.

Bu şehir ölülerin şehri...

Kafatasından kaldırımlar
Günahtan binalar, arzudan minareler
Hayretten ve hayalden gökler.
Ölüler sevişir renk renk
Sarı, beyaz, kızıl esmer
Dost düşman beraber.

Konuşup gülüşmeler
Karanlıkta ayak sesleri uzun uzun.
Kafatasından kaldırımlarda
Ölüler geziniyor,
Eteklerinde eti
Kollarında iskeleti...
Bütün umutlardan azade.

T E Ş E K K Ü R

Değerli varlığımız,

Ağın - Aliuşağı mahallesinden Uzun Mehmed'in oğlu

H. ZİHNİ ÖZAN'ın

ölümü nedeniyle, haberdar olan, gelerek, telefon ve telgrafla acımızı
paylaşan tüm hemşehri ve dostlarımıza teşekkürü bir borç biliriz.

ÖZAN Ailesi

ÇANAKKALE MUHAREBELERİ

Aytekin SELÇUK
Em. Hava Kd. Albay

Türk ve Dünya tarihinde Çanakkale Muhabereleleri olarak geçen ve tarihte benzeri az olan bu hadise, 28 Temmuz 1914'te başlayan ve 30 Ekim 1918'de sona eren Birinci Dünya Savaşı'nın özel ve çok önemli bir bölümünü teşkil eder.

Muhabereye geçmeden önce Birinci Dünya Savaşı'nın patlamasını takip eden günlere ve Osmanlı Devletinin bir oldu bittiye getirilerek bu korkunç savaşa sürükleniş nedenlerine kısaca göz atmak faydalı olacaktır.

Almanların Goben ve Breslav savaş gemileri Akdeniz'de resmi ziyaretler yaparken, 28 Temmuz 1914'te harbin patlaması üzerine o sırada Akdeniz'de bulunan İngiliz donanması o devrin en sür'atli bu iki Alman gemisinin peşine düştüler, fakat onları yakalayamadılar. Alman gemilerinin lojistik destek sorunları onları Osmanlı devletine sığınmaya mecbur etti. 10 Ağustos 1914'te Boğazı geçerek Marmara'ya çıktılar. Ertesi gün İngiliz'lerin başta Amiral gemisi Indemiteybl olduğu halde donanması, Çanakkale önünde gözüktü. İngiliz Amiral Karden, Boğaz Müstahkem Komutanı Cevat Paşa'ya "Hükümetim adına Alman gemilerini derhal teslim etmenizi istiyorum" dedi. Cevat Paşa ise Amirale, "Gemilerin Osmanlı Devleti tarafından satın alındığını ve şu anda İstanbul'a varmış olduklarını bildirdi. Bunun üzerine Amiral bu durumun kapitülasyonlara aykırı olduğunu söyleyince, Cevat Paşa "Kapitülasyonlar da kaldırılmıştır. Boğaza girecek olursanız meydana gelecek felaketin mes'uliyeti tamamen Amiralliğinize ait olacaktır" dedi. Amiral Karden, Cevat Paşa ile karşılıklı yapılan bu görüşmeden sonra filosuna dön emrini verdi. Bu suretle düşman filosu ilk olarak bu şekilde Türk sularından uzaklaşıp gitti.

Osmanlı Devletinin harbe fiilen sürükleniş 29 Ekim 1914'te Karadeniz'e çıkan gemilerin Ruslara taarruzu ile olmuştur.

İngiltere-Fransa sanayii ve açık deniz pazarları ile Rusya'yı birleştirecek tek yol Çanakkale ve İstanbul Boğazı'ndan geçiyordu. Müttefikler Rusya'ya gerekli yardımı yapabilmek için Boğazları ellerine geçirerek İstanbul'u da kolayca işgal edeceklerdi.

İngiliz Generali Hamilton, Çanakkale'ye gidecek seferi kuvvete Komutan tayin edildiği zaman o zamanki İngiliz Harbiye nazırı Lord Kiçner Hamilton'a, bir iki tane denizaltı göndereceğini ve

bu denizaltılardan birisi Gelibolu önlerinde su üzerine fırlayıp İngiliz bayrağını üç defa sallarsa yarımada'daki bütün Türklerin tabanları yağlayıp soluğu Bolayır'da alacaklarını söylemişti. Hamilton'un hatıralarından öğrendiğimiz bu sözler ile mağrur Lord'un Türkleri hiç tanımadığı ve onların geleneksel cesaret ve kahramanlıkları hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadığı anlaşılıyor.

Çanakkale Boğazı'nın denizden yapılacak bir zorlamaya karşı Anadolu yakasında Orhaniye ve Kumkaya methal tabyaları ile Çimenlik, Hamidiye, Mesudiye ve Dardanos merkez tabyaları, Rumeli yakasında ise Ertuğrul ve Seddülbahir methal tabyaları ile Namazgah, Hamidiye, Mecidiye ve Yıldız merkez tabyaları vardı. Bunlardan başka Mesudiye zırhlımızın iki onbeşlik topu Rumeli kıyısına, dört yedibuçukluk topu Kepez'e set bataryası olarak konmuştu. Mesudiye zırhlısı ise Çanakkale yakınındaki Sarısığlık denen koyda demirlemişti. Sabit bir batarya olarak kullanılmak istenen bu gemi, bizimkilerin itirazına rağmen o sırada Türk Ordusunda görevli Alman Komutanların ısrarı ile sabit batarya gibi görevlendirilmiş, 3 Aralık 1914 günü Boğaza gizlice giren bir İngiliz denizaltısının torpillemesi sonunda infilâk ederek tek bir mermi atamadan elden çıkmış ve mürettebatının çoğu da şehit olmuştur.

Bu bataryalardan ayrı olarak sonradan getirilen seyyar bataryalar önce bahsettiğimiz sabit bataryalar arasındaki boşlukları kapatarak sırtların gerisinde görünmeyecek şekilde mevzilendirilmişlerdir.

Bu suretle Boğazın topçu savunması geniş ölçüde artırılmıştır. Daha sonra anlatacağımız gibi tabyaları her fırsatta rahatça döven düşman, bu bataryaları yakalamak imkânını dahi bulamamıştır.

Elde mevcut toplarımızın cephanesi sınırlı ve menzilleri de kısa idi. Bu durum müttefikimiz Almanya'nın güvenini sarsarken düşmanın da cesaretini artırıyordu. Fakat Çanakkale'nin ne gibi hadiselerle sahne olacağını dost ve düşman hiçbir yabancı asla tahmin ve tasavvur edememiştir.

Düşmanın Boğaza ilk taarruzu 3 Kasım 1914 günü olmuştur. İki İngiliz ve ikisi Fransız olan dört harp gemisi (İnfileksbl, Triumf, Vanjans ve Sufren) Ertuğrul, Seddülbahir ve Orhaniye tabyalarımızı ateş altına aldılar. Tabyalarımızdaki topların menzili dışında olduğundan bu gemilere mukabil atış

yapılamadı. Her üç tabyada isabetler kaydedildi. Savaşın ilk kayıplarını o gün verdik. Beş subay, 25 er şehit oldu. Bir subay, 20 er yaralandı. Bombardımanı müteakip düşman gemileri geriye doğru sür'atle uzaklaşıp gözden kayboldular, üçbuçuk ay bir daha gözükmediler. Tahrip edilen tabyalarımız bu arada onarıldı.

Boğaza ikinci taarruz 19 Şubat 1915'te yapılmıştır. 12 zırhlı, 18 muhrip ve 7 mayın arama tarama gemisinden mürekkep büyük bir düşman filosu sabah saat 07.45'te uzaktan ateşe başladı. Bu filoda İngilizlerin Quin Elizabet, Ağamemnun, Triumph, Konvalis, Irrezistibl, Albiyon, Vanjans, Fransızların Süfren, Büve, Golva ve Şarlman zırhlıları bulunuyordu. Ertuğrul ve Orhaniye tabyalarından ikişer top menzilleri müsait olduğundan bu ateşe mukabele ettiler. Düşmanın 12 zırhlısının bütün toplarına karşılık elimizdeki 4 topla akşama kadar savunma yapıldı ve bu muhabereden düşman hiçbir başarı elde edemedi uzaklaşıp gitti.

25 Şubat 1915'te düşman 47 parça gemi ile tekrar geldi. Önce bütün gemiler menzil dışından bombardımana başladılar. İlk ateşlerini Orhaniye tabyamızın uzun menzilli iki topu üzerine teksif ettiler. Bu sırada gemiler Orhaniye ve Ertuğrul tabyalarının menziline girmişlerdi. Bu iki tabya düşman gemilerine amansız bir ateş açtı. Hatta Orhaniye tabyasının toplarının namluları kızdığından ateşi kesmek mecburiyetinde kaldılar. Ertuğrul tabyası da aynı sebepten ateşi kesince Amiral Karden birinci kademedeki gemilerin ileri yavaşmalarını emretti. İşte bu sırada bataryalarımızın kısa menzilli topları bu gemilere şiddetli bir ateş açtı. Ağamemnun zırhlısı birkaç yerinden yara aldı. Karşılıklı bombardımanlar akşama kadar devam etti ise de düşman Boğazı geçemeyerek geceyi Seddülbahir koyunda geçirdi. Aynı gece düşmanın Ametis kruvazörü 7 mayın arama tarama gemisi ile Boğaza girdi. Bunu bataryalarımız derhal haber aldı. Projektörlerin ışığı altında kruvazöre ateş açıldı. Birkaç yerinden isabet alan gemi geri çekilince top atışlarımız mayın arama gemilerine kaydırıldı. Kısa zamanda 4 mayın gemisi Boğazın sularına gömüldü. Bir tanesi çok ağır yara alarak kurtuldu. Bu ilk mayın arama teşebbüsü düşmana çok pahalıya mal oldu. Bunun intikamını almak maksadı ile düşman ertesi gün 26 Şubat 1915'te Quin Elizabet, Dardanos, Ağamemnun da dahil olmak üzere dört gemi ile Boğaza saldırdı. Fakat bu dört gemi yaptığı bombardımandan hiçbir netice alamadığı gibi, dördüde isabet alıyor ve geri çekilmeye mecbur oluyorlardı.

27 Şubat günü sabah gün ağarmadan düşmanın mayın tarayıcı gemileri Boğaza girdi. Bunları geriden üç zırhlı gemi takip etti. Gemiler tabyaları

seri bir ateşe tutarak Seddülbahir, Ertuğrul ve Orhaniye tabyalarını tamamen tahrip ettiler. Bu taarruzlara 1, 2, 3 ve 4 Mart günleri de devam edildi. Bu süre içinde Anadolu ve Rumeli kıyılarına birer bölük Deniz Piyadesi çıkarılmış ise de herhangi bir faaliyet gösteremeden tekrar gemilere geri alınmışlardır. Düşmanın bu arada kaydettiği başarılar Rusların 40 bin kişilik bir ordu, Yunanlıların da üç tümenlik bir kuvvet ile yardımda bulunma teklifine sebep olmuştur.

8 Mart 1915 günü sabahı puslu bir havada Nusrat mayın gemisi tarafından düşman kontrolü altındaki Karanlık limana 26 mayınlık bir hat döşendi.

Düşman için artık Boğazı geçmek bir an meselesi olmuştu. İstanbul'u işgal etmek üzere, Kuvvei Seferiye Çanakale bölgesinde toplanma emri aldı. Bir haftalık bir hazırlıktan sonra 12 Mart 1915 günü kapalı bir havada gece yarısı iki zırhlı ile Boğaza girdi. Rumeli ve Anadolu kıyılarındaki tabyalara baskın tarzında ateşe başladı. Bataryalarımız derhal faaliyete geçerek düşman gemilerini ateş yağmuruna tuttular. Birçok isabet birden kaydedildi, bu iki geminin ateş çemberi içinden çok güç şartlar altında kurtulup kaçtıkları görüldü. Amiral Robek bu geceki harekât hakkındaki raporunda şöyle der. "Bu iki gemide insan zayıyatı çok fazladır. Lord Nelson gemisinin kaptanı da kumanda kulesinde yaralanmıştır. Gemilerde isabet kaydedilmeyen yer hemen hemen yok gibi idi."

Bu gibi münferit harekâtlarla bir sonuca ulaşamayacağını kat'i olarak anlayan düşman, nihayet bütün gücü ile Boğaza yüklenerek onu bir hamlede zorla aşmaya karar verdi. Düşman donanmasının genel saldırısı için İngiliz ve Fransızların taşıt gemileri devamlı asker taşıyor ve bu seferi idare edecek General Hamilton da Marsilya'dan Bozcaada'ya 17 Mart günü gelmiş bulunuyordu. Aynı gün Bozcaada da Quin Elizabet gemisinde yapılan toplantıda 18 Mart günü yapılacak büyük harekâtın planı şu şekilde tesbit edildi.

- 1- Evvela merkez tahkimatı ve toplar tahrip edilecek.
- 2- Mayın hatları temizlenecek.
- 3- Boğazın her iki yanındaki tabyalar geçişin emniyeti için işgal edilecek.
- 4- Donanma Marmara'ya intikal edecek.
- 5- İstanbul işgal edilecek ve böylece Boğazlar elde bulundurulacak. Bu maksatla İngiliz ve Fransız müşterek donanması şu bölümlere ayrılmıştır:
 - 16 Harp gemisinden müteşekkil taarruz grubu.
 - 9 gemiden müteşekkil mayın arama tarama gemileri ve muhripler.

- Boğazın dış tarafını harekât sırasında emniyete almakla görevli Artruvayyal Uçak gemisi ile Dublin zırhlısı.
- Dartmut zırhlısı ve muhriplerin himayesinde 17 nakliye gemisinden mürekkep seyyar kuvvetler.

Taarruz grubunun harekâtı da şöyle planlanmıştır.

- a) Birinci grupta Quin Elizabet, Ağamennun, Lord Nelson ve İnfileksbl zırhlıları bulunacak, Boğaza önce bu grup girecek, 14 bin yardadan merkez tahkimatını bombardımana başlayacak.
- b) İkinci grupta Fransızların Golva, Şariman, Buve ve Sufren zırhlıları bulunacak, birinci grubun merkez tahkimatını olgun bir vaziyete getirmesini müteakip, bu grup onların arasından ilerleyerek 8 bin yarıdaya sokulacak ve daha yakından merkez tahkimatının tahribini tamamlayacaktır.
- c) Üçüncü grupta Vanjans, Irrezistibl, Albiyon ve Oşin zırhlıları taarruz grubunun üçüncü hattını teşkil ederek ilerleyecek, birinci ve ikinci grupları destekleyecek bilahare bu grupların yerini devralacak. Prens Jorc ve Majetik zırhlıları filonun sol yanını Tiriump ile Suvifşor zırhlıları da filonun sağ yanını emniyete alacaktır.

Mayın temizleme filotillası bu grubun gerisinde hazır bekleyecek ve ilk fırsatta ileri sevk edilerek mayın hatlarını temizleyecektir.

17 Mart gecesi düşman Karanlık limanda son bir kere daha mayın taraması yaptırdı. Filodaki uzman İngiliz binbaşı harekât sahasında gece saat 21.30'a kadar yaptığı arama sonunda hiçbir mayın bulunmadığına dair raporunu hazırladı. Aynı gece Nusrat mayın gemimiz Çanakkale'den ayrılıp Karanlık limana doğru yol alıyordu. Gemi komutanı Yüzbaşı Tophaneli Hakkı bey gecenin karanlığında Karanlık limana mayınlarını sıralamıştı. Düşman kontrolü altındaki bir sahada kendi döktüğü mayınlardan sıyrılarak geri dönüş çok zordu. Saat 03.30'da Nusrat gemisi vazifesini başarı ile tamamlamış ve tarihe geçerek bu kahramanlığın gururu içinde salimen Çanakkale'ye dönmüştü.

18 Mart sabahı düşman donanması mağrur bir eda ile Boğaza girerken kendisini bekleyen bu tehlikeden tamamen habersizdi.

Sabah saat 08.30'da taarruz grubunun gemileri Boğaza girerek yerlerini aldılar. Saat 11.30'da Quin Elizabet ilk 38'lik mermiyi Alçı tepeye ve ikincisini Çimenlik tabyaya attı, Quin Elizabet'in ilk atışlarının hemen arkasından bütün gemiler merkez tahkimatına azami güçleri ile mermi yağdırmaya başladılar. 50 dakikalık devamlı bombardımana rağmen tabyalarımızdan en ufak bir mukabelede

bulunulmadı. Bunun üzerine düşman daha cüretkârane bir şekilde Boğaza yaklaşmaya devam etti. Saat tam 12.20'de bütün Türk bataryaları ateşe başlayınca düşman neye uğradığına şaşırdı, bir anda ateş çemberi içinde kaldı. Bir mermi İnfileksbl zırhlısının pruva direğini parçaladı ve güvertede yangın çıkardı. Üç dakika sonra ikinci bir mermi geminin taretlerini parçaladı. İki dakika daha geçmeden güvertede üç mermi birden patladı, düşman gemileri içinde en fazla Quin Elizabet ve İnfileksbl zırhlılarına isabet kaydediliyordu. Rumeli Mecidiyesi ve Dardanos bataryalarının atışları çok isabetli oluyordu. Ağamennun zırhlısı aldığı derin yaralar sonucu muharebe sahasını terk etti. Amiral Robek Fransız donanmasındaki ikinci grubu teşkil eden gemileri öne sürdü. Buve zırhlısına dört Türk obüsü birden isabet etti. Gemi ilerlemeye devam ediyordu, iki dakika sonra bir torpide çarparak batmaya başladı. Saat 13.55'i gösteriyordu. Golva, Sufren zırhlıları da ağır isabet almışlardı. Çok kötü duruma giren Fransız filosu da yerini üçüncü hat gemilerine terk ederek çekildi. Ağır yara alan Golva, Tavşan Adaları kumluğunda oturtularak mürettebat kurtarıldı. Buve'nin batışı Türkler üzerinde öyle büyük bir sevinç yarattı ki Çanakkale Boğazı'nda "Allah Allah" sedaları dakikalarca devam etti. Üçüncü hat gemileri harekât sahasında yerlerini almışlardı. Bunların ateşlerine en fazla Çimenlik bataryası hedef oluyordu. Çanakkale şehrinde yangın çıkmıştı. Geri çekilen gemiler uzun menzilli topları ile hâlâ bombardımana devam ediyorlardı. Bu arada bataryalarımızdaki topların pek çoğu toprakla örtülmüş olduğundan, bunların temizlenerek yeniden ateşe hazırlanması için bir müddet ateşin kesilmesi mecburiyetinde kalındı. Bunu fırsat bilen İngiliz Amirali hemen mayın filosunu muhriplerin himayesinde ileri sürdü. Türk topçuları derhal ateşlerini bu gemiler üzerine topladı. Beş mayın gemisi ve Şelmer muhribi kısa zamanda batırıldı, düşman şaşkına dönmüştü. Rumeli Mecidiyesi, Anadolu Hamidiyesinin de yardımı ile atışlarını İnfileksbl ve İresiztbl zırhlıları üzerine topladı. İresiztbl batmaya başladı. Saat 16.15'i gösteriyordu. Vear torpido muhribi batmakta olan İresiztbl'a büyük bir cesaretle yavaşarak 28 subay ve 582 eri ölümden kurtardı. Oşin zırhlısı İresiztbl'ı yedeğine almak üzere ilerlerken başına büyük bir iş geldi. Şimdi bunun ilginç hikayesini anlatalım;

Rumeli kıyısındaki Mecidiye tabyamızın saat 15.15'de cephaneliği tam isabetle infilâk ediyor. Kara bulutlar ve toz çekilirken az evvel düşmana aman vermeyen bu bataryada bir ölüm sessizliği görülüyor. Bir er toprakların arasından çıkıyor, adı Ali. İlerde enkaz yığınları arasında oynayan bir ayak görüyor, koşup arkadaşını kurtarıyor.

Bu da Edremit'in Çamlık köyünden Mehmet oğlu Seyit. Henüz ölmemiş, yaralıda değil baygın, az sonra o da kendisine geliyor. Üç top tamamen topraklara gömülmüş, yalnız kendi topları sağlam, fakat malfatarası parçalanmış. Topun yanbaşıda bir mermi kalmış, düşman gemileri ise daha fazla sokulmuş aynı hırsla ateşe devam ediyor. Seyit, şehit arkadaşlarının parçalanmış cesetlerine bakıyor, insafsız düşman gemilerine bakıyor ve nihayet dayanamıyor "Ali, kolayla şu mermiyi de sırtıma alayım" diyor. Mermi ikiyüzyetmişaltı kilo. Evvela hayret eden Ali bakıyor çare yok, arkadaşına yardım ediyor. 276 kiloluk mermiyi sırtlayan Seyit, topun basamaklarını tırmanıp namluya sürüyor. Karşılarında Oşın zırhlısı, nişan alıyor, topu ateşliyor, bakıyor tam isabet. Gemi iskele tarafına doğru yatıyor, sevinçle coşan Seyit mermileri göndermeye devam ediyor, koca zırhlı herkesin gözü önünde Boğazın derinliklerine doğru batıp gidiyor. Çanakkale Deniz savaşlarında Türk mehmetçiğinin fedakârlık ve kahramanlık sembolü olan koca Seyit işte budur. Onun efsaneleşmiş hatırası önünde her Türk ne kadar iftihar etse azdır.

Oşın zırhlısının da batması üzerine, donanmasının bu acıklı durumunu gören Amiral Robek, İstanbul'u işgal sevdasından çoktan vazgeçmiş, daha fazla gemisinin batmasına meydan vermeden bu öldürücü Türk ateşlerinin altından kurtulabilmenin çarelerini aramaya başlamıştır. Gemiler alevler ve dumanlar içinde Boğazı terk ediyorlardı. Güneşin kızıl renkleri denizin üzerinde harelenirken dünyanın en büyük donanması en büyük darbeyi yemiş olarak kaçırıyordu. Büve, Irrezistbl ve Oşın batmış, Golva ve Infleksbl tamamen elden çıkmış, harbe giren bütün zırhlılar en az 15 isabet almış, ayrıca 2 muhrip ve 7 mayın gemisi de batmıştı. 1273 ölü, 647 yaralı, işte o günkü düşman bilançosu. Türkler ise 5 subay, 119 er şehit vermişti.

17 mart gecesi yaptığı mayın taramasından sonra Karanlık limanda mayın olmadığına dair rapor veren İngiliz binbaşısı 18 Mart günü gecesi uğradıkları feci akibet yüzünden kurşuna dizildi. Bu binbaşının yanlış rapor verdiği veya iyi arama yapmadığı kanaatine varılmıştı. Nusrat mayın gemimizin o geceki başarısı ve binbaşının verdiği raporun yanlış olmadığı sonradan öğrenildi ise de iş işten geçmişti.

Bugün, 18 Mart 1999 deniz ve hava harekâtı olarak iki ayrı bölümde ele aldığımız Çanakkale Muharebelerinin Deniz harekâtının parlak bir zaferle kapattığımız günün 84'üncü Yıl dönümüdür. Türk tarihine ve onun zaferler manzumesine altın harflerle geçen 18 Mart 1915 zaferi Türk milletine kutlu olsun.

Çanakkale Boğazı'nı geçememiş olmaları, üstelik bütün dünya nazarında çok kötü duruma düşmeleri,

itilaf devletlerini bu sefer Çanakkale Boğazı'na evvela karadan sahip olmak ve ondan sonra donanmasını rahatça Marmara'ya geçirmek gibi bir düşünceye sevk etti. Karar neticesinde 25 Nisan 1915'te başlayıp, aynı yılın Aralık ayı sonuna kadar devam eden Çanakkale Kara muhabereleleri her iki tarafa da çok büyük kayıplar verdirdi. Bu muhaberelelerin bütün safahatını teferruatı ile anlatmak bu sütunlara sığmayacak. Ancak ben burada Çanakkale Kara muharebelerinin içinde önce 19'ncu Tümen Komutanı, daha sonra Anafartalar Grup Komutanı olarak eşsiz kahraman ve Büyük Komutan Mustafa KEMAL'in bu muharebelerdeki üstün sevk ve idaresi ve Komutanlık dehasını örneklerle anlatarak yazıma devam edeceğim. 25 Nisan 1915'te başlayan Kara harekâtı, Rumeli tarafındaki giriş noktasına Seddülbahir'e düşman çıkartması ile başlar. Bu harekât, Ege denizine bakan Arıburnu ve Karatepe kıyılarındaki çıkartmalarla hedefini belli eder. Mustafa KEMAL, Arıburnu cephesindedir. 25 Nisan 1915 sabahı yarımadanın batı kıyısından gelen top seslerini işitir. Hemen tertibatını alır. Süvari Bölüğünü yarımadanın en yüksek tepesi olan Kocaçimen tepesine çıkarır, bu sırada düşmanın Arıburnu sırtlarına çıktığını öğrenir. Beklenen Kara Muharebelerinin başladığını anlamıştır. Bu bir karar anıdır. Çıkartma bölgesi kendi sorumluluğunda değildir. Derhal 57'nci Alayın başına geçer ve Kocaçimen tepesine çıkar. Oradan düşmanı göremez ve bunun üzerine Alayı tepede bırakır, kendisi bin güçlkle Conk Bayırına ulaşır, burada karşılaştığı manzara şöyledir.

261 rakımlı tepedeki gözcü erler Conk Bayırı'na doğru koşmaktadırlar. Onlara, "nereye gidiyorsunuz" der. Askerler 261 rakımlı tepeyi göstererek düşmanın yaklaşmakta olduğunu söylerler. "Düşmandan kaçılmaz" der. Askerler, "Cephanemiz yok" diye cevap verirler. Mustafa KEMAL'in cevabı sert ve kesindir. "Süngünüz var ya". Karşısındaki askerler birliklerinden değildir. O derhal kumandayı ele alır süngü taktırır, etraftan gelen erlerle yere yatarlar, bunların yere yattığını gören düşman da aynı şekilde hareket eder. Onlarda yere yatmışlardır. İşte batı kıyısında ilk mevziler böyle teşekkül eder. Her iki tarafta kritik dakikalar geçirir, zamandan istifade eden 57'nci Alayın diğer birlikleri yardıma gelir. Karaya çıkan düşman 8 Taburdan fazladır. Mustafa KEMAL taarruz emrini verir, bizzat Conk Bayırı'nda ve harekâtın içindedir. Herkes öldürmek ve ölmek için düşmana atılmıştır. Taarruz emrini vermeden önce subaylarını toplamış, "Size ben taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimizi başka kuvvetler ve komutanlar alabilir", emir çok kritik bir anda ve yerinde verilmiştir. Gerçekten de ölmek ve öldürmek gerekiyordu. İşte gerçek bir kumandan öyle bir anda

bu emri verebilen insandır. Netice şu oldu; düşmana saldırıldı, göğüs göğüse, gırtlak gırtlığa boğuşuldu, düşman sahile kadar geri çekildi, Arıburnu Cephesi işte böyle açıldı. Ya 57'nci Alay. Bu Alay bir başka türlü Alaydı. Bu Alay, gökkubbede baki kalan bir hoş sedadır. Çünkü Çanakkale Muharebesinde 57'nci Alaydan tek bir kişi sağ kalmamıştır. Mustafa KEMAL, o günkü taarruzun neticesini tek bir cümle ile özetler "Mağlup olmuyoruz". 27 Nisan 1915'te onu iki yeni Alayla takviye ederler. O günkü harekâtı idare ettiği tepeye sonradan Kemal Yeri adı verilir. 28-29 Nisan günleri, yer yer küçük çarpışmalarla geçer, bu arada düşman beş İngiliz tümenini Arıburnu'na çıkarır. Çıkmak kolay fakat ilerlemek zordur. Çorçil o günkü merhaleyi hatıratında şöyle anlatır: (Türkler bu daracık geçit başında sıkı bir savunmaya girişmişlerdi. Canlarını veriyorlar fakat vatanlarının toprağından bir karış bile vermiyorlardı.)

Çanakkale Muharebeleri bütün şiddeti ile devam eder. Türk Orduları 1 Mayıs'ta büyük bir taarruza bulunur, düşmana büyük zayıtlar veririrler. 5 Mayıs 1915 günü Mustafa KEMAL Albay'lığa terfi eder. 34 yaşındadır ve Arıburnu Ağıl Dere Cephelelerinin kumandanıdır. Ağustos ayı içinde Conk Bayırı'nda düşman siperleri ile aramızdaki mesafe yer yer 25-30 metreye yaklaşmaktadır. Cephe Karargahı ve kumanda karışmıştır. Mustafa KEMAL, 5'nci Ordu Komutanı Leyman Fon Sanders Paşadan bütün cephe komutanlığının kendisine verilmesini ister. Alman Generali "Çok gelmez mi" der. Mustafa KEMAL'in verdiği cevap "Hayır az gelir" şeklinde olur ve derhal Anafartalar Cephe Komutanlığına atanır. 8-9 Ağustos günü sabahı büyük bir taarruza geçecektir. Sabaha 7 saat vardır. Bu arada Anafartalar Cephesini nizama sokacak, oradaki kanışıklığı giderecek, Conk Bayırı sırtlarında kumanda bi:liğini kuracak ve sabah açılırken Çanakkale harbinin en büyük ve en kanlı taarruzunu yönecektir. Emrine 5 Tümen verilmiştir. Binbir güçlkle Conk Bayırı'na ulaşır, düşmana ani ve kesin bir baskın yapılacaktır. Kendisi hücumun başında olacak ve muharebe yine bir boğuşma ve süngü harbi şeklinde yapılacaktır. Askerlerini toplar, bütün birlikler siperlerinin ortasında saf şeklinde dizilip süngü takarlar. Kendisi baştadır. Önce kırbacını havaya kaldırır, başının üzerinde bir hale çizer, sonra sert bir hareketle kırbaça aşağıya iner. Herkes yerinden fırlar. Bir dakika sonra Mehmetçikler düşman siperlerine ulaşmıştır. Conk Bayırı bir ana baba günüdür. Muhabereyi anlatmak çok zordur. Tam bir gırtlaklaşma, süngüleşmedir, dört bir yandan ateş yağmaktadır. Tam bu sırada Mustafa KEMAL'in göğsüne bir şarapnel parçası çarpar, büyük bir kan çukuru bırakır. İsabet göğsündeki saate olmuştur. Hemen yakınında

bulunan Yarbay Servet Bey heyecanla yardıma koşar. Mustafa KEMAL parmağını dudaklarına götürerek başını ve kaşlarını yukarı kaldırır, sükût ve sükûn işareti yapar. Düşmanın birinci hattındaki birlikler tamamen imha edilmiştir.

Conk Bayırı savaşında öne geçip birliklerine hücum işareti verirken onun kendi başının üzerinde kırbacı ile çizdiği hale, bu savaşın sonunda onun başının üzerinde kimsenin alamayacağı, kimsenin silemeyeceği bir zafer halesi olarak kaldı. Mustafa KEMAL Çanakkale Muharebeleri denilen destanın ortasında işte bu zafer halesi içinde görülür.

Nihayet 9-10 Ağustos Muharebelerinden sonra düşmanın durmadan tekrar eden taarruzları bir netice vermedi. 9 Ocak 1916'da harp sahasını tamamen terk ederek çekip gitti.

Çanakkale'de Türk cesareti İngiliz soğukkanlılığını, Türk azmi İngiliz inadını, Türk vatan severliği İngiliz gururunu yenmiş ve onun daima havalarda dolaşan burnunu ayaklar altına almıştır.

Savaş boyunca bu muharebelere toplam olarak 700.000 Türk askeri katılmış, bunlardan 55.127'si şehit olmuş, 10.000'ni kaybolmuş, 100.177'si yaralanmış ve 21.500'ü hastalıktan kurtulamayarak hayatını kaybetmiştir.

Düşmana gelince, toplam olarak 549.550 askerin katıldığı muharebelerin sonunda 150.000'i ölmüş ve kaybolmuş, 120.000'de hastalık yüzünden harp sahasından geri çekilmiştir.

Düşman silah zoru ile geçemediği Çanakkale Boğazı'nı, harbin sonunda 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Mütakeresi'ni takip eden günlerde geçerek İstanbul'a girmiştir. Ne garip bir tesadüftür ki işgal kuvvetlerinin gemileri İstanbul'a girerken, Mustafa KEMAL Paşa lağvedilen Yıldırım Orduları Grup Komutanlığından İstanbul'a dönüyordu. Haydarpaşa garında trenden indiği zaman bu gemilere bakarak (Geldikleri gibi gideceklerdir) demişti. Gerçekten Milli Kurtuluş Savaşı sonunda 6 Ekim 1922'de onun muzaffer ordularını selamlayarak ve bir daha bu topraklara girmek cesaretini gösterememek kaydı ile güzel İstanbul'u hakiki sahibine bırakarak gittiler.

Bugün ilim ve tekniğin baş döndürücü bir hızla ilerlediği ve buna paralel olarak harp silah ve vasıtalarının gelişerek harp teknik ve taktiklerini de değiştirdiği bir gerçektir. Fakat bu ilerlemeler insan gücünün değerini de aynı ölçüde artırmıştır. Harp gücünün en önemli unsurunu teşkil eden insan gücü ve kuvvetini bir milletin damarlarındaki cengaverlik, cesaret, kahramanlık, fedakârlık, hürriyet ve vatan sevgisinden alır. İşte Türk milleti için sonsuz diyebileceğimiz kuvvetin kaynağı budur.

TOPRAK

Kaplan EKİNCİ
Em. Öğretmen

Topraktandır Adem Ata
Toprak bizim temelimiz
Yoğurmuşlar kata kata
Toprak bizim temelimiz

Nice Mürseller geldiler
Toprağa secde kıldılar
Türlü nimetler buldular
Toprak bizim temelimiz

Çalışmayanı doyurmaz
Kul gibi kulu kayırmaz
Din mezhep diye ayırmaz
Toprak bizim temelimiz

Erimeyen buzları var
Sular akan gözleri var
Tükenmeyen tuzları var
Toprak bizim temelimiz

Ovası, yaylası, dağı
Çayırı, çimeni, bağı
Eti, sütü, kaymak, yağı
Toprak bizim temelimiz

Altın, gümüş, demiri var
Bakır, maden, kömürü var
Yaradanın emiri var
Toprak bizim temelimiz

Tanrı yapmış yapısını
Kula açmış kapısını
Ama vermez tapusunu
Toprak bizim temelimiz

Hep helâldir nimetleri
Yaradanın hikmetleri
Muhammedin Ümmetleri
Toprak bizim temelimiz

KAPLAN EKİNCİ'nin aşkı
Vallahi buna yok kuşku
Topraktandır en son köşkü
Toprak bizim temelimiz

Ağın'dan Kopan Köyler: 1

DÜRÜMLÜ KÖYÜ

Ruhi TAŞKIN

(1960'lı yıllarda, Keban'da baraj yapımı başlayınca, Ağın'da ve yörede büyük ümitler doğdu: Elektrik üretiminden ayrı olarak, çevremiz bir turizm cenneti halini alacak ve halkımız bolluğa kavuşacaktı. Ama, bu alandaki umutlar gerçekleşmedi. Üstelik, oluşan yapay gölün karşı yakasında bulunan ve yüzyıllardan beri Ağın'a bağlı olan köyler, beliren ulaşım güçlüğü nedeniyle, birer ikişer ilçemizden ayrılmaya başladılar.

Bu ayrılmalar, Ağın için büyük kayıptır. Bu kaybı önlemenin tek yolu da, gecikmeden, göl üzerindeki en uygun geçide bir köprü yaptırmaktır. Bunu da elbette ki devlet yapacaktır, Ama biz Ağınlılar'ın da bu yolda uğraş vermemiz gerekiyor. Bu uğraşı, bu yardımı esirgemeyelim.

Ağın'dan son kopan köylerden biri de Dürümlü (Minayık) köyüdür. Aşağıda o köyden yetişen hemşerimiz sayın Ruhi Taşkın bizlere köyünü tanıtmaktadır.)

Dürümlü köyü, Ağın'ın 8 km. güneyinde, yörelerimizin en büyük höyüğünün yanbaşıda kurulmuştur. Köy, baraj gölünün oluşturduğu bir yarımada üzerinde bulunmaktadır. Doğusunda baraj gölü, batısında Saraycık köyü toprakları, güneyinde, bugün göl suları altında kalan

Mango ve Merzük bükleri (otlak) ile Yahyalı köyü vardır. Göl oluşmadan önce, yakın tarihe kadar bu büklerde at yıkları ve büyükbaş hayvan sürüleri başıboş dolaşarak otlamakta idi.

Çevre kısmen meşe, badem ağaçları ve fundalıklarla kaplıdır. Köy, Çamkıran ve Ayvacık (Kopinik) mezralarıyla birlikte, Cumhuriyet'in ilk yıllarında 75 haneye, nüfusu da 350'ye ulaşmıştı. Bugün iki mezra baraj gölü altında kalmış ve göçler nedeniyle Dürümlü köyü 15 haneye, nüfusu da 40-50'ye düşmüştür.

Köyün kuruluş tarihi hakkında günümüze ulaşmış kesin bir kayıt ve bilgi bulunmamaktadır. Bir Ermeni yerleşim bölgesi olarak kurulduğu, daha sonra bu yere bugünkü halkın yerleştiği bilinmektedir. Bugün oturan halkın köye gelişi, yaşlılardan öğrendiğimize göre şöyle olmuştur: 19'uncu yüzyılın başında üç göçer ailenin köy merkezine, dört ya da beş göçer ailenin de Çamkıran mezrasına yerleştiği, bu son gelenlerin kendilerine has bir Kürtçe lisan kullandıkları bilinmektedir.

Yörenin önemli tarihsel kalıntılarından biri olan Dürümlü (Minayık) Höyüğü'nün geçmişi çok eski yıllara dayanmaktadır. Keban Baraj Gölü çevresinde arkeolojik araştırmalar yapan Prof. Ümit Serdaroğlu

başkanlığındaki ekibin incelemeleri sonucu Dürümlü Höyüğü hakkında şu kanaata varılmıştır: (Höyük, Ağın çevresinde rastlanan höyüklerin en büyüğüdür. Doğal bir kaya kitlesi üzerine oturan höyüğün üzerinde ve çevresinde görülen çanak-çömlek parçaları Roma Çağı'nı yansıtmaktadır.)

Köyün ekonomik durumu: Oldukça geniş araziye sahip olan Dürümlü köyünde başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Hayvansal ürünlerden Dürümlü peyniri çevrede çok ünlüdür.

Tümü kıraç olan topraklardan, yağışlı yıllarda iyi ürün alınmaktadır. Başlıca ürünler arasında buğday ve arpa ilk sıralarda yer almaktadır. Çevredeki bağ ve bahçelerde de yeterince meyve ve sebze elde edilmektedir.

Göç başlamadan önce yetiştirdiği ürünlerden ihtiyaç fazlasını, çoğunlukla Ağın'da satan, Ağın'la ekonomik ve sosyal ilişkisini daima sıcak tutan Dürümlü halkı, gölün oluşmasıyla ulaşımın büyük ölçüde aksaması ve köprü yapılamamış olması nedeniyle, uzun yıllar bağlı bulunduğu ilçesinden kopmanın ezikliği içindedir.

Köy halkı, dayanışma ve yardımlaşmada birbirine destek olmaktadır. Ben, onaltı yaşıma kadar köyde bulundum. Aileler arasında pek seyrek olan kavgaların birinci nedeni su kullanımı, ikinci nedeni de tonç (sınır) kavgalarıdır. Su kavgalarına çözüm olarak yörede kullanılamaz durumda olan kaynaklardan her yıl bir adedini kullanılır hale sokmak geliyor.

Dürümlü'de, 1940-1943 yıllarında, Milli Eğitimce atanmış olan bir öğretmenle eğitim ve öğretime başlanmış, daha sonra da bir öğretmen yönetiminde öğretim sürdürülmüştür. Göçler nedeniyle, köyde öğrenci bulunmadığından, 1991 yılında okul kapanmıştır.

Dürümlü köyünde okumaya karşı büyük ilgi vardır. Cumhuriyet'ten önceki kuşaktan olup, 1900'lü yıllardan bu yana kendilerini yetiştirmiş aydın fikirli kişiler olarak tanınan Osman Efendi (Özer), Molla Haşim Efendi (Özmen), Çırak Mustafa (Taşkın), Ali Efendi (Bilgin), Bekir Efendi (Özçelik) başta gelen isimlerdir. Osman Özer, kırk yıl köyümüzde imamlık yapmış, Haşim Özmen, uzlaştırmacı tutumuyla çevrede üne kavuşmuş, çocuklarını okutup yetiştirmede öncülük etmiştir. Haşim Efendi'nin oğlu Hasan Özmen, köyümüzden yetişen ilk öğretmendir. Ankara-Yenimahalle Barbaros Okulu Müdürü iken 1974 yılında hayata veda etmiş, ölümünden sonra ise, "Yılın Öğretmeni" seçilerek düzenlenen bir törenle mezarı başında anılmıştır.

Köyden yetişen ilk hukukçu Avukat Nurettin Taşkın, ilk doktorlar Ayşenaz Taşkın ve Ercan Özmen, ilk mühendis de Mahmut Özmen'dir. Bu kişilerden başka, köyden yetişen öğretmenler, değişik okullardan mezun olan çok sayıda aydın elemanlarımız, yurdun değişik yörelerinde devlet hizmetinde ve serbest meslek dallarında hizmet vermekte, bu meyanda Dürümlü'nün kültür yaşamını zenginleştirmede etkili olmaktadır.

MALATYA'dan

Adnan IŞIK'a

Celâl YALVAÇ

Anıyorsun, o yeşil, o güzel bahçeleri,
Soruyorsun, "Nerede?", güzelim lehçeleri.
Bulamazsın "Gaysı"ya "Mişmiş" diyen yaşlıyı,
Unut artık, tez unut; öyle, yaşlı başlıyı.

"Samud", "Anuh", "İsot" da bak tarihe karıştı,
O güzelim lehçemiz, ümit veren yarıştı.
"Pilo", "Küfte", "Ami"yi zannetmek sel aldı,
"Pilav", "Köfte" ve "Amca" olup bizlere kaldı.

Ne dal sarkacak "Dere", ne de "Çıyrıklı kuyu",
"Mısırfı"yi unut gayri, sen de "Nennisiz" uyu.
Hayal oldu "Payton"lar, "Taş arabası", "Vurgun",
Üzülmeyi bırakıp, seyreyle durgun durgun.

"Teyze" oldu "Hala" mız, "Hala" oldu "Bibi" mız,
Tezce uyum gösterdik; bu belâya, hepimiz.
"Bıldır", "Geçen yıl"; oldu, "Sonbahar"sa bizim "Güz",
"Pıtpıt"a, "Marhuta"ya kaldı mı ki bizde yüz.

Kırık plakta bile kalmadı bir türkümüz,
Onlara kavuşmaktır, önde gelen ülkümüz.
"Köşker"i ve "Nacar"ı, "Ganere"yi arama,
Sana neydi birader, dokundun bu yarama.

Asfalt yol, beton bina sırtımızda yük sanki,
"Sırğıt" sesine bile, hasret kaldık inan ki.
"Öskemişiz" bilmezler, ağaçlık çamur yolu,
Anıyoruz bunları, içimiz dolu dolu.

Doğru sözden vazgeçmiş; hasretsin, "Ergi söze",
Ne kadar da bağlısın, benliğindeki Öz'e.
Gitti o yeşillikler, döndü birer hazana,
Dertlerimiz pek sığmaz, koysan "Teş" de "Gazan"a.

Avunuruz günlerce, eskiyi ederek yad,
Arş-ı âlaya çıkar, içimizdeki feryad.
Düşündükçe mutlaka, "Gam" olur kederimiz,
Artık anlamalıyız... Bu, bizim kaderimiz.

Hamama gitmez olduk, evimiz oldu hamam,
Sıhhi banyolar çıktı işimiz oldu tamam.
Bu yıl, "Yağmur" ve "Gar"la hasreti giderince,
Belki de düşünmeyiz, herşeyi ince ince.

"Havlu"ya hasret kaldık, çatı oldu "Dam"ımız,
"Ergi Ceged" düz oldu, arttı bizim gamımız.
"Hayfene" kurmak için, kalmadı bir açık yer,
"Sülü-deynek" oynasak, insanlar bize ne der?

"Hollik" oynayamayız, bulamayız yassı taş,
"Horhop"u bir duysalar, zannederler ki savaş.
"Hombeğ" oynayamayız, geçti artık yaşıımız,
Bugün sona ermiştir, inan ki savaşıımız.

"Hasan Dayı" kaybolmuş, yok olmuş "Hatce Bacı",
Anılarımda olur, hepsi başımın tacı.
"Kavlı Çakmak" özlemim, hasretim "Kaçak Tütün"
Unuttuk mu sanırsın, bunları bütün bütün?

Ne kadar zaman geçti, neler oldu aradan?
Musibeti bizlere, lâıyk gördü Yaradan.
Demek ki lâıykmışız, bütün bunlara bizler,
Zaman geçer, silinir, bizden de kalan izler.

"Komşu komşuya muhtaç", artık değilmiş bugün,
"Yâran", "İhvân" kayboldu, namertler etsin düğün...
"Mihr-i Varakı" unut, vefa bekleme ondan,
"Selamlar olsun sana", "Aziz kardeşim Adnan".

AĞIN'A GÖRÜNTÜLEME CİHAZI

Dr. Vâkıf ÖZKUL

Bir ay kadar önceydi, sevgili Asal Uçunkaya İstanbul'dan arayarak güzel bir haber iletti. Almanya'da doktorluk yapan küçük meslektaşımız biraderimiz sevgili Savaş Uçunkaya'nın bir nakliyat şirketi ile Ağın Sağlık Ocağına bağış olarak gönderdiği görüntüleme cihazını, Dernek olarak alıp Ağın'a göndermemizi istedi. Yirmi gün sonra tır'ın Ankara gümrüğüne geldiği haberi bildirildi.

Altan İlter'le birlikte gümrüğe vardığımızda, "röntgen cihazının Ağın Sağlık Ocağına bağışlandığı, dolayısıyla muhataplarının Sağlık Bakanlığı olduğu" bildirilerek bizi tanımadıklarını söylediler. Bu vesile ile sınıf arkadaşım Dr. Süreyya Adanalı'nın Sağlık Bakanlığı Müsteşarı olduğunu öğrenip yanına gittim. Kahvemi içinceye kadar ilgili daireye direktif verip beni gönderdi. Elazığ Sağlık Müdürlüğünden, bu cihazın başka bir yerde kullanılmayıp Ağın'a gönderileceğine dair belge istendi. Evraklar tamamlanarak, bana teslim edilmesi ile ilgili belge düzenlenip, bir kamyonet, yeterli personel verilerek gümrüğe gidip uzun uğraşlar sonunda cihazımızı aldık. Masrafını Derneğimizce karşıladık. Gümrükten mal çıkarmanın ne mene iş olduğunu böylece öğrenmiş oldum. Gümrük Müdürünün odasında, muavinini muayene etmem ayrı bir serüvendi. Ağın'a nakil konusunda sevgili Belediye Başkanımız **Erol Korkmaz**'ın kamyonu talimat verip beni aratmasına özellikle teşekkür ediyorum. Sağlık Bakanlığı kendi aracı ile Ağın'a kadar gönderip, ayrıca cihazı monte edecek teknisyeni de

göndereceklerini bildirdiler. Valimiz Sayın **Lütfullah Bilgin**'i telefonla arayıp bilgi verdim. Ağın'ı röntgen teknisyensiz bırakmayacağını söyleyerek, memnuniyetlerini bildirdiler. Kendilerine dergimiz aracılığı ile de teşekkür görev sayıyoruz. Sayın **Dr. Süreyya Adanalı**'ya da Ağınlılar ve kendi adıma teşekkürlerimizi ilettim.

Burada şunu da belirtmek isterim ki, cihazı gördükten sonra sadece röntgen cihazı olmayıp üzerinde monitörü olan, yani filmi çekilecek bölgeyi ekranında gösteren komplike bir cihaz. Ağın ve çevresindeki hastalara da çok yararlı olacağına inanarak, sevgili kardeşimiz **Dr. SAVAŞ UÇKUNKAYA**'ya, **Asal Uçunkaya**'ya tüm Ağın'lılar adına yürekten teşekkür ediyorum. Sağlıklı ve uzun ömürlü ol Savaş'cığım.

Bir kısım ilimizde dahi bulunmayan görüntüleme cihazının Ağın'a bağışlanması ne kadar önemli ise, ondan azami ölçüde yararlanılabilmesi, yeni cihazların sağlanması için daha ileri adımlar atmamızın gerektiğini düşünüyorum.

Önceki yıllarda Ağınlı hayırseverlerimizin, Ağın'a Devlet Hastanesi yapılması için yaptıkları bağışlarla, gerekli arsanın alınarak Sağlık Bakanlığı'na bağışlandığı önceki sayılarımızda sizlere bildirilmişti. Bu aşamadan sonra Ağın'ın küçük kapasitede bir devlet hastanesine kavuşabilmesi için, varlıklı Ağınlılar'ımızın ve politikacılarımızın kıymetli katkılarını ve özverilerini bekliyoruz.

SUNUŞ*

Dr. A. Naci KURTKAYA
Kütahya Sağlık Müdürü

Sağlığın tanımı, Dünya Sağlık Örgütü Kuruluş yasasında "Sadece hastalık ve sakatlık hali değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir" şeklinde tanımlanmaktadır.

İlk insanla gündeme gelen sağlık, temel bir insan hakkı olup, bu hakkın mümkün olan en yüksek düzeyde verilmesi sosyal bir amaç olarak görülmeli ve bunu gerçekleştirmek için sağlık sektörünü ele alarak diğer sosyal ve ekonomik sektörlerin harekete geçirilmesi sağlanmalıdır.

Geçmişe dönüp baktığımızda Cumhuriyetle birlikte çok uzun mesafeler aldığımızı görürüz. Lakin yarınlara bakarsak çok daha çalışmamız gerektiğini göreceğiz.

Ülkemizde sağlık sektörünün önündeki zorlukların temelinde kaynak, sağlık, insan gücü, araç gereç yetersizliği yanında "Yönetimsizlik" de önemli bir faktördür. İçinde bulunduğumuz dönem, pek çok sosyal bilimci tarafından "Yönetim Devrimi"nin yaşandığı bir dönem olarak tanımlanmaktadır. Bilgiye ulaşmanın inanılmaz bir biçimde kolaylaştığı

bu dönemde, üretim ve hizmet sektörlerinde başarıya ulaşmanın tek yolu "İyi Yönetim"dir. Yöneticilerin seçim ve atanmasında işin uzmanı olmak yerine, birilerinin adamı olmak, hizmet ve başarıda olumsuz bir engeldir.

Çiçek hastalığının eradike (yok etme) edilmesinin Dünya Sağlık Örgütü tarafından resmen ilan edildiği günlerde, eradikasyonda başrolü oynayan bir uzman, zamanla slogan haline dönüşen şu sözleri söylemişti.

"Çiçek hastalığı eradike edildi, sıra kötü yönetimde."

Sözlerimi Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Prof. Dr. Suat Çağlayan'ın şu sözleriyle bitirirken hepinize sağlıklar diler, saygılar sunarım.

"Sağlık Müdürlüklerimiz bazı politikacıların güç gösterisi yaptıkları bir arena olmaktan çıkarıldığı takdirde, sağlık hizmetlerinin istenilen düzeye hem de kolaylıkla ulaşacağı inancını taşımaktayım."

* Bu yazı, değerli hemşehrimiz Dr. A. Naci Kurtkaya'nın çabalarıyla hazırlanan "KÜTAHYA İLİ, Cumhuriyet Öncesi ve Sonrası, SAĞLIK HİZMETLERİ" kitabından alınmıştır.

DUYURU

Derneğimizce bina/daire alımı için açılan kampanya'da

- Toplanan ana para : 1.605.000.000 TL.
- Banka faizi : 1.321.062.000 TL.

2.926.062.000 TL.

Gündüz TURAN (10+) 10.000.000 TL.
Prof. Dr. Nevzat ASYALI 10.000.000 TL.
Yılmaz ONAY 10.000.000 TL.

2.956.062.000 TL. ulaşmıştır.

Not: Diğer faiz dönemi 13 Mayıs 1999'dur.

Tüm hemşehrilerimizin bu kampanya'ya destek vermesini bekliyoruz.

İSTİKLAL ŞEHİTLERİNE

Dr. Galip UZUNCA

Genç yaşlı hiçbir mevki ve makam beklemeden

Kutsal vatan aşkına başka aşk eklemeyen

Ecel şerbeti'ni siz zevk ve şevkle içtiniz

Cennet-i Alâ'ya pür ihtişamla geçtiniz.

Sizin mirasınızdır bu hoş kokan topraklar

Sizin hatıranızdır şu yemyeşil yapraklar

Basılan her adımda ebedi anınız var

Yurdun her bucağında mübarek kanınız var.

Gönülden selâm olsun size ey nevcivanlar

Yetmiş beşinci yılı bize lütfeden canlar

Pür huzurla uyuyun ruhlarınız şad olsun

Makamınız haşre dek nur âlâ nurla dolsun.

Analım Atatürk'ü şükranla bir kez daha

Hürriyet timsalidir o unutulmaz Deha

Kurtuluş Savaşı'nı tasvire gücüm yetmez

O Serdar'ı yazmaya naçiz kalemim yetmez.

O GÜNLER DE VARDI

Memduh SOYLU

Çal Gani dayı dertli çal yol havasını...

Nice kızların düğününü yaptın böylece.
Baba ocağından yâr kucağına bir yüzü
ağlaya, bir yüzü güle. Gelin gittiler işte
öylece.

Bu mevsim sonbaharın yaprak dökümü.
Güneşin solgun yüzü, Gani dayının yol
havası beni çok etkiledi.

Ağladım, ağladım...

Gençliğim, yeni evlilik günlerim gözümün
önünden geçip gittiler birer birer, geriye ne
kaldı. Bir soluk yüz, bir asık çehre bir de
yitirilmiş koca bir ömür.

Nice kızlar sevdiğine gönül verdiler, Her
biri bir yerde muradına erdiler.

Hey gidi rahmetli Gani dayı şimdi;

Mezarın başında ağlayan var mı?

Senin için yürek dağlayan var mı?

Gani dayının biricik hatırası, oğlu Mustafa
Ölmez kardeşim.

Ağın'dan esintiler kasetinde; sen klarneti
ağlattın, klarnetin de beni ağlattı.

Bu Ağın havalarındaki düşünce ve
tahayyüllerim beni nerelere götürdü,
bilemezsiniz! Şimdi gene o günlerin
hatıralarıyla yaşayan ve öze yakışır bir
deyişle düşündüklerini dile getiren gerçek
bir Ağınlı'yım ben.

DUYURU

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin 1999 yılı abone bağıışı;

Yurtiçi için 4 milyon TL.

Yurtdışı için 6 milyon TL.

olarak saptanmıştır.

Okurlarımızın abone bağıışlarını, Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin
101843 no.lu Posta Çeki hesabına çok kısa zamanda göndermelerini anım-
satarız.

Ayrıca, okurlarımızın şiir, fıkra, makale, anı, karikatür vb. eserleri ile
adres-telefon değişikliklerini Derneği'mize ulaştırmalarını bekliyoruz.

AĞIN

BİSMİLLAH DİYORLARMIŞ!

M. Cavit ALPASLAN

Yıl 1974, Ankara;

Baharın sonu, Başkent yeni yeni sıcakla kucaklaşıyor. Saat 8.30. Ulus heykelinden batıya doğru yürüyorum. Sümerbank'ın önü karınca yuvası gibi yürüyen, ışıқта bekleyen, koşuşan insanlar. Bir telaş bir telaş!

Çankırı caddesinde ilerliyorum. Lokantalar, mağazalar, bankalar, daha çok da sanayi araçları satan mağazalar. Rüzgarlı sokaktan sanayi sitesine doğru koşuşan küçük işçiler, çıraklar, yüzleri siyah, ayakları, dizleri simsiyah çocuklar... Elbiselerinin rengi belli değil.

İsmet Paşa Kız Enstitüsü'nün (Kız meslek lisesi) önündeyim.

Sola sapıyorum, bahçe duvarlarını pisi sarmaşıklar sarmış, solda lüks bir otel. Hemen aşağıda Kız Enstitüsünün zemin katında Bozkurt İlkokulu.

Asfalt bahçeden çocuklar, sıralar halinde öğretmenler tarafından içeri alınıyorlar.

Okul müdürü ile konuşup sınıfa giriyorum. 1. sınıf cıvıl cıvıl, beyaz kurdele, beyaz yaka, temiz pırıl pırıl çocuklar.

Öğretmen derse başlayacak. Sınıftaki yabancı çocukların ilgi odağı, hepsi dikkatle bana bakarken kitaplarını çıkarıyorlar, kalemleriyle oynuyorlar.

Öğretmen: çocuklar diyor. Çocuklar, öğretmenim diyorlar.

"Bir çocuk düşünüyordu
Kapanmış kitaplar üstüne.
Bir çocuk bin çocuktu,

Bin çocuk milyonlarca çocuk
Her biri öğretmeni dinliyordu."

Çocuklar! Çocuklar! Papatyalar, gelincikler, menekşeler ve de güller. Sarı, kırmızı, beyaz, pembe güller bizim çocuklarımız...

Öğretmen:

Çocuklar müfettişimiz sizi görmeye gelmiş diyor.

Herkeste korku, telaş ve hayret belirtileri.

Bir suskunluk, bir suskunluk.

Devreye ben giriyorum.

- Çocuklar siz masal biliyor musunuz?

- Eveet öğretmenim.

- Hangi masalı biliyorsunuz?

Karışık cevaplar.

Kurtla kuzu, üç keçi yavrusu, kırmızı başlıklı kız vs. Hepsinde de bir kurt var. Soruyorum, siz bu masallardaki kurdu mu yoksa kuzuyu mu seviyorsunuz?

Hep bir ağızdan:

- Kuzuyu öğretmenim.

- Kurt'u niçin sevmiyorsunuz?

- Kurt hain, kuzuyu yiyor...

Bir soru daha soruyorum:

- Siz kuzuyu yemiyor musunuz?

Bir suskunluk. Sanki ölü toprağı atılmış gibi şaşkın şaşkın bana bakıyorlar.

Sonra orta sıralardan bir kız çekingen mini mini parmağını kaldırıp indiriyor.

Söyle diyorum:

- Öğretmenim biz kuzuyu yiyoruz, ama Bismillah diyoruz.

PERİŞAN

Celâl ÖZDEMİR'e

İlhami EROL

Bir yaz akşamında aldım haberin
Geceler perişan, günüm perişan.
Demek ki bu imiş dedim kaderim
Yüreğim perişan, gönlüm perişan.

Ne zalim dert imiş yedi bitirdi
Sekiz ayda onu aldı götürdü
Görem dedim ama felek çok gördü
Bu günüm perişan, dünüm perişan.

Yetim idi, yetim bıraktı gitti
Kader yine bize oyunu etti
Altı ağustostu nefes tüketti
Hanlarım perişan, hanım perişan.

Gurbette de acı haber çekilmez
Garip olan vatanında da gülmez
Dert zalim, elimden hiçbir şey gelmez
Tıbbı da perişan, bilim perişan.

Görmedim gül yüzün ona yanarım
Bilirim çaresiz boşa ağlarım
İnşallah ulaşır tüm dualarım
Ruhum da perişan, kalbim perişan.

Teselli eyledim yeğenlerimi
Nasıl frenlerim sanki ben beni
Yürekte kalır mı gözyaşı seli
Gözlerim perişan, canım perişan.

İnancında yoktu kesinkes şüphe
Dileğim o ki cennete gide
Kul zavallı, garip İLHAMİ nide
İnancım perişan, dinim perişan.

18 Ağustos 1998
Bandırma feribotu

HABERLER

- * Dergimiz abonelerinden Lokman Demirdağ ile Gülseren Karacabey, 16 Mart 1999 tarihinde aileler arasında yapılan bir törenle nişanlandılar.

Çalışkan ve şair ruhlu Lokman'ımızın, mutlu bir evlilik sürdüreceğinden en ufak bir kuşkumuz bulunmuyor.

Aileleri kutluyor, genç çiftlerden düğün tarihini geciktirmemelerini bekliyoruz.

- * Değerli hemşehrimiz Özgün - Selahattin Özer, oğul ve gelinleri Güliz-Taner Özer'in 1 Şubat 1999 tarihinde bir erkek çocuk sahibi olmaları nedeniyle mutluluğu yaşadılar.

Baran adı verilen küçük yavruya uzun ve sağlıklı bir ömür diler, Özer ailesini yürekten kutlarız.

- * Değerli hemşehrilerimiz Gülcan - Metin Türker çiftinin, oğul ve gelini Dr. Asuman - Dr. Fehmi Türker'in, 2 Mart 1999 tarihinde Mudanya'da yaşama gözlerini açan ve O. Barış adı verilen yavruya uzun ve sağlıklı bir ömür diler, bütün aileyi kutlarız.

- * Değerli hemşehrimiz Yurdanur - rahmetli Saim İliter'in kızı öğretmen Nurşen ile eczacı Suat Yağmur, 20 Mart 1999 tarihinde Yücesoy Dinlenme Tesisleri - Mucur yapılan bir düğünle dünya evine girdiler.

- * Geçen sayımızda nişan haberini duyurduğumuz Sevim - Av. Ali Yılmaz, ellerini tez tutarak 3 Nisan 1999 Cumartesi günü saat: 19.00'da Vedat Dalokay Kokteyl Salonu'nda dünya evine girdiler.

- * Değerli hemşehrilerimiz Neriman - Erol Özmen'in kızları, Şükriye Sabuncu, Ruhiye Oğuz ve Gürkan Özmen'in yeğenleri Gül Özmen ile Ersan İpci, 24 Nisan 1999 Cumartesi günü Pendik Evlendirme Dairesi'nde yaşamlarını birleştirdiler.

Çiftlere mutluluklar diler, aileleri kutlarız.

- * Aliuşağı mahallesinden rahmetli Halise - Ahmet Tuncer'in kızları, Nadire Baytaş'ın kardeşi, rahmetli Naci, İlhan Tuncer ile Ülkü Küçükberber'in sevgili ablaları, Türk eğitimine büyük emekler vererek sayısız öğrenci yetiştiren değerli hemşehrimiz emekli öğretmen Müfide Tuncer, 19 Nisan 1999 tarihinde Ağın'da yaşamını yitirmiş ve orada toprağa verilmiştir.

Ölene Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

- * TC Emekli Sandığı'nda tüm Ağınlılar'ın çeşitli işlemlerini takip eden ve onlara sürekli yardımcı olan değerli hemşehrilerimiz Ş. Necmi Özer ile Seyhan Türker emekli oldular.

Kendilerine emeklilik yaşamlarında da sağlık ve mutluluklar dileriz.

AĞIN HABERLERİ:

18 NİSAN 1999 tarihinde yapılan 21. Dönem Milletvekili ve Yerel seçimleri sonucunda, Ağın Belediye Başkanlığı'nı Orhan Ercan (MHP) kazandı.

Belediye Meclisi Asıl Üyeliklerini ise; İbrahim Yazgın (CHP), G. Mehmet Öz (CHP), A. Niyazi Nergis (FP), Rıdvan Gündoğdu (MHP), Kemal Uygur (MHP), Ahmet Özberk (MHP), Necmi Özdem (MHP), Asım Beydemir (MHP) ve M. İbrahim Güldemir (MHP-Kontenjan) kazandılar.

İl Genel Meclisi Üyeliklerinde de, İbrahim İkinci ile Ahmet Karataş asıl, Serhan Polat ile Naim İkinci de yedek üyeliklere seçildiler.

Tüm hemşehrilerimizi kutlar, Ağın'ın gelişmesi, kalkınması ve yurt çapında tanıtılması yönünde uğraş vermelerini gönülden dileriz.

DOĞUMLAR:

Mah. veya Köyü
Demirçank
Dibekli
Dibekli
Saraycık
Saraycık
A. Yabanlı
Yedibağ
Öğrendik
Beyelması
Dibekli
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Akpınar Mah.
Balkayası
Beyelması
Dibekli
Saraycık
Beyelması
Uzungil Mah.
Modanlı
Samançay
Yenipayam
Beyelması
Samançay
Şenpınar Mah.
Kuzgeçe Mah.
Yedibağ
Saraycık
Beyelması
Modanlı
Pul

Adı ve Soyadı
Ercan Çelik
Hüseyin Çelik
Ali Cihangir
Yüksel Perkaş
Erol Taşkın
Erdal Özdem
Zafer Çelik
Erdoğan Ekinci
İbrahim Ünal
A. Erdem Çelik
Mustafa Uyan
Cengiz Öyük
Kubilây Ergül
Kubilây Akbay
Tuncer Öztürk
Zekeriya Yalçın
Burhan Karadağ
Zafer Beydemir
Ahmet Akın
Türkmen Yalçın
İlhan Güler
Erdim Dilek
Fehmi Türker
Yavuz Yalçın
Ö. Ertuğrul Erbakan
Murat Avlar
Murat Beyaz
Ertuğrul Karadağ
Şerafettin Budak
M. Bahattin Alper

B. Adı
Ecem
Mustafa Efe
Ali Can
S. Hamza
Osman
Mustafa
Mehmet
M. Mustafa
H. Can
Başak
N. Nur
Erdem
Kürşat
K. Kağan
N. Ozan
O. Enes
H. Can
Doğukan
Dilara
Büşra
A. Buğra
Pelin
O. Barış
M. Kaan
Begüm
Melda
Batuhan
Bahadır
Buğra
Betül

Doğ. Yeri
Gaziosmanpaşa
Kağıthane
Gaziosmanpaşa
Konak
Seyhan
Kağıthane
Seyhan
Öğrendik
İçel
Gaziosmanpaşa
Bahçelievler
Kağıthane
Esenler
Susuz
Üsküdar
Fetihtepe
Keçiören
Maltepe
Arapkir
Konak
Hacıbekir
Malatya
Mudanya
Ağın
Etimesgut
Yedibağ
Ağın
Osmangazi
Ağın
Elazığ

Tarihi
26.3.1998
6.7.1998
5.8.1998
19.8.1998
7.9.1998
10.12.1998
13.1.1999
13.1.1999
15.1.1999
21.1.1999
25.1.1999
25.1.1999
26.1.1999
1.2.1999
1.2.1999
5.2.1999
7.2.1999
11.2.1999
14.2.1999
17.2.1999
20.2.1999
24.2.1999
2.3.1999
4.3.1999
9.3.1999
10.3.1999
15.3.1999
16.3.1999
16.3.1999
25.3.1999

EVLENMELER:

Mah. veya Köyü
Akpınar Mah.
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Şenpınar Mah.
Modanlı
Öğrendik
Yenipayam
A. Yabanlı
Dibekli
Demirçank
Tataragası Mah.
Pul
Hacıyusuf Mah.
Beyelması

Adı ve Soyadı
M. Serdal Bucak
M. Fevzi Ögünç
Ahmet Çevik
Fatih Şahin
Cevdet Karadayı
Mehmet Köksal
Nadiye Murat
Yalçın Yılmaz
H. Bayram Metin
N. Sinem Ergun
Sevda Karakaş
Besim Kaçar
Gürhan Akbayır

Adı ve Soyadı
Zekiye Bak
Sebahat Yılmaz
Aynur Celep
Nuray Demir
Nezihat Yaman
Hatice Uludağ
Okan Odabaşı
Saygıl Güngörmez
Filiz Seçkin
Adem İnan
İ. Halil Yüksel
F. Handan Cuhacı
Asuman Çinier

Ev. Yeri
Karamürsel
Bakırköy
Çorum
Eskiizmir
Elazığ
Elazığ
Altındağ
Gaziosmanpaşa
Ağın
Kadıköy
Arapkir
Buca
Zile

Tarihi
15.1.1999
30.1.1999
1.2.1999
10.2.1999
26.2.1999
2.3.1999
12.3.1999
14.3.1999
16.3.1999
20.3.1999
26.3.1999
2.4.1999
3.4.1999

ÖLÜMLER:

Mah. veya Köyü
Aliuşağı Mah.
Altınayva
Şenpınar Mah.
Beyelması
Bademli
Pul
Kaşpınar Mah.
Dibekli
Dibekli
Balkayası
Dibekli
Saraycık
Pul
Beyelması
Balkayası
Bahadırlar
Uzungil Mah.
Yenipayam

Adı ve Soyadı
H. Zihni Özkan
Cemaleddin Erdoğan
M. Vasfi Demirkol
Emine Ünal
A. Remzi Yurtman
Fatma Özer
Ahmet Gedikoğlu
Fatma Yılmaz
Hasan Akarsu
Bekir Erdem
Nuri Öztürk
Ayşe Gürses
Ali Yalçın
Hatice Özpek
Hatice Ezer
Mehmet Polat
Müfide Tuncer
Adil Doğan

Ölüm Yeri
Ankara
Güngören
Malatya
Elazığ
Bademli
Esenler
Kütahya
M. Kemalpaşa
Fatih
Karacaoğlu
Kadıköy
Elazığ
Mamak
Ağın
Balkayası
Bahadırlar
Ağın
İstanbul

Öl. Tarihi
18.12.1998
1.2.1999
9.2.1999
21.2.1999
22.2.1999
23.2.1999
25.2.1999
1.3.1999
3.3.1999
8.3.1999
16.3.1999
16.3.1999
17.3.1999
18.3.1999
3.4.1999
3.4.1999
19.4.1999
25.4.1999

BULMACA

Derleyen: İlhami TURAN

Bulmacamız 15 deyim ve atasözünden oluşuyor. Sözcüklerin tamamı aşağıda geliş güzel sıralanmış olup, cümle başları 1'den 15'e kadar numaralanmıştır. Cümlelerin tamamını oluşturmak da sizlere düşüyor. Başarı dilekleriyle.

(1) AĞIR	PARPADAN	(12) ATI	(15) ATIN
ŞAZANI	XANLAR	ALDIM	AT
BATTI	BATMAN	BİBİYE	(8) ÇAĞRILAN
ÇEKER	ÇAĞRILMAYAN	DUMANLI	DAYIM
DARI	DAYIYA	(2) EMMİM	KEKMEZ
(13) EŞEK	TERİNME	EŞEK	(7) ÖELİ
(5) ER	GELESİN	GÄVUR	GÖRÜNÜR
(10) GÜN	GÖRÜNME	GÖZÜ	HAVAYI
HOSAFAN	HEPSİNDEN	İT	İŞDE
(9) KURT	KADAR	İKIZ	KÖYE
(4) KUŞTAN	KAZ	KURTTAN	(11) KOMŞUNUN
KORKMAZ	(6) KIRKINDAN	KOMŞUYA	(14) KÖYDEN
KORKAN	OLMUŞ	(3) ÖLMÜŞ	POLSUN
OYNAŞTA	OTUR KI	OLUNCAYA	PÖLÜMÜ
NE	SAHİBİ	PAKLAR	YERE
ÜRMEZ	SONRA	TAVUĞU	SEVER
TENEŞİR	YERE	YATTI	PAYIM
MAT			

- Bulmacanın yanıtı:
- 1- Ağır otur ki batman gelesin.
 - 2- Emmim dayım, hepsinden aldım payım.
 - 3- Ölmüş eşek kurttan korkmaz.
 - 4- Kuştan korkan dari ekmez.
 - 5- Er dayıya, kız bibiye çeker.
 - 6- Kırkından sonra azanı teneşir paklar.
 - 7- Eli işde gözü oynasha.
 - 8- Çağrılan yere erinme, çağrılmayan yere görünme.
 - 9- Kurt dumanlı havayı sever.
 - 10- Gün battı, gävur yattı.
 - 11- Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.
 - 12- Alı at oluncaya kadar sahibi mat olmuş.
 - 13- Eşek hosafan ne anlar.
 - 14- Köyden köye it ürmez.
 - 15- Atın ölümü arpadan olsun.

DUYURU

Değerli okurlarımız,

Daha önceleri de duyurduğumuz gibi, AĞIN Düşün ve Sanat Dergi yaşamını yalnızca değerli okurlarının abone bağışları ile sürdürmektedir.

Durum böyle olmasına ve 1999 yılının ortalarına gelinmiş olmasına karşın, hâlâ 1998 yılı abone bağışını göndermeyen 70'i aşkın okurumuz bulunmaktadır.

Abone bağışlarının en kısa sürede Derneğimize iletilmemesi halinde; bu sayımızdan itibaren Dergi ve genel istek üzerine tekrar yayınlamayı düşündüğümüz, tüm abonelerimizin adres-telefon no.larını içeren ek'imizi kendilerine gönderemeyeceğimizi üzümlere bildiririz.

AĞIN